

Analýza dopadů změn sazby DPH na konkrétního podnikatele

Iveta Mendlová

Bakalářská práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav financí a účetnictví

akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Iveta MENDLOVÁ**

Osobní číslo: **M09566**

Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**

Studijní obor: **Účetnictví a daně**

Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Analýza dopadů změn sazby DPH na konkrétního podnikatele**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Proveďte literární rešerši dostupných pramenů a zpracujte teoretické a metodické poznatky týkající se daňové soustavy v České republice se zaměřením na daň z přidané hodnoty.

II. Praktická část

- Zhodnoťte současný stav sazby daně z přidané hodnoty u podnikatele XYZ a popište změny.
- Analyzujte konkrétní problémové situace podnikatele XYZ v oblasti daně z přidané hodnoty.
- Na základě provedené analýzy vyslovte závěrečná doporučení ke zlepšení stávající situace podnikatele XYZ v oblasti daně z přidané hodnoty.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

HAVEL, Tomáš. Daň z přidané hodnoty. 9. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, 168 s. ISBN 978-80-7357-731-5.
KUBÁTOVÁ, Květa. Daňová teorie a politika. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, 275 s. ISBN 978-80-7357-574-8.
ŠÍROKÝ, Jan. Daňové teorie: s praktickou aplikací. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008, 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.
ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. Zakládáme a provozujeme živnost: podnikání podle živnostenského zákona. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2007, 210 s. ISBN 978-802-5117-354.
VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Stanislav KLAZAR. Daňový systém ČR: cvičebnice. 1. vyd. Praha: VOX, 2011, 87 s. ISBN 978-80-86324-99-9.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Bohumila Svitáková, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: **22. února 2013**
Termín odevzdání bakalářské práce: **17. května 2013**

Ve Zlíně dne 22. února 2013

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA

BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a použité informační zdroje jsem citovala;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 9. 2. 2013

M. Medlová

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá analýzou dopadů změn sazby DPH na konkrétního podnikatele. Teoretická část obsahuje literární rešerši na jednotlivé prvky daňové soustavy v České republice zaměřené na daň z přidané hodnoty a z části zaměřená na živnost.

Praktická část pojednává o problematice současného stavu sazby daně z přidané hodnoty u podnikatele XYZ. Zároveň je práce zaměřena na problémové situace konkrétního podnikatele v oblasti daně z přidané hodnoty.

V závěru práce jsou na základě analýzy uvedeny závěrečné návrhy a doporučení.

Klíčová slova: daňová soustava, daň, daň z přidané hodnoty, sazba daně z přidané hodnoty, živnostenské oprávnění, daňový doklad

ABSTRACT

This thesis analyzes the impact of changes in the VAT rate on the entrepreneur. The theoretical part includes a literature review of the various elements of the tax system in the Czech Republic, focused on value added tax and in part focused on the crafts.

The practical part deals with problems of the present state of rate of value added tax by the entrepreneur XYZ. Work is focused on problematic situation of specific entrepreneur in the field of value added tax.

In the conclusion, on the basis of analysis, are given suggestions and recommendations.

Keywords: tax system, tax, value added tax, the rate of value added tax, business license, tax receipt

Chtěla bych poděkovat vedoucí své bakalářské práce Ing. Bohumile Svitákové, Ph.D., za odborné vedení, cenné rady a připomínky, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce. Dále bych také chtěla poděkovat podnikateli XYZ za poskytnutí informací k vypracování bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 DAŇOVÁ SOUSTAVA V ČR	13
1.1 SPRÁVA DANÍ	13
1.2 ZÁKLADNÍ POJMY	14
1.2.1 Daň	14
1.2.2 Subjekt zdanění	14
1.2.3 Objekt zdanění	15
1.2.4 Základ daně	15
1.2.5 Sazba daně.....	15
1.3 FUNKCE DANÍ	16
1.3.1 Fiskální funkce	16
1.3.2 Alokační funkce	16
1.3.3 Redistribuční funkce	16
1.3.4 Stimulační funkce.....	17
1.3.5 Stabilizační funkce	17
1.4 TRÍDĚNÍ DANÍ	18
1.4.1 Přímé daně.....	18
1.4.2 Nepřímé daně	19
2 DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY	21
2.1 PODSTATA DANĚ Z PŘIDANÉ HODNOTY	21
2.1.1 Daňová povinnost.....	21
2.2 PŘEDMĚT DANĚ Z PŘIDANÉ HODNOTY	21
2.3 DAŇOVÉ SUBJEKTY	23
2.3.1 Osoba povinná k dani	23
2.3.2 Plátcí DPH.....	24
2.4 MÍSTO PLNĚNÍ	24
2.4.1 Místo zdanitelného plnění	24
2.4.2 Den uskutečnění zdanitelného plnění.....	24
2.5 DAŇOVÉ DOKLADY	25
2.5.1 Pravidla pro vystavování daňových dokladů v tuzemsku	25
2.5.2 Náležitosti daňových dokladů	25
2.6 VÝPOČET DANĚ Z PŘIDANÉ HODNOTY	26
2.6.1 Sazby daně z přidané hodnoty	26
2.6.2 Základ daně z přidané hodnoty	28
2.7 OSVOBOZENÁ PLNĚNÍ	29
2.8 REŽIM PŘENESENÍ DAŇOVÉ POVINNOSTI.....	29
2.8.1 Povinnosti plátců v rámci režimu přenesení daňové povinnosti	30
2.8.2 Podmínky uplatnění tuzemského reverse charge	30
2.8.3 Nespolehlivý plátců	31
3 ŽIVNOST	32

3.1	VŠEOBECNÉ PODMÍNKY PRO ZALOŽENÍ ŽIVNOSTI	32
3.2	ZVLÁŠTNÍ PODMÍNKY PRO ZÍSKÁNÍ ŽIVNOSTENSKÉHO OPRÁVNĚNÍ	33
3.3	DRUHY ŽIVNOSTÍ.....	33
3.3.1	Ohlašovací řemeslné živnosti.....	33
3.3.2	Ohlašovací vázané živnosti	34
3.3.3	Ohlašovací volné živnosti	34
3.3.4	Koncesované živnosti.....	34
II	PRAKTICKÁ ČÁST	35
4	SOUČASNÁ SITUACE V OBLASTI DPH	36
5	PŘEDSTAVENÍ PODNIKATELE XYZ	37
5.1	ŽIVNOSTENSKÁ OPRÁVNĚNÍ	37
5.1.1	Velkoobchod a maloobchod.....	37
5.1.2	Zámečnictví a nástrojářství	37
5.1.3	Koncesovaná živnost.....	39
5.2	SWOT ANALÝZA	39
5.3	FINANČNÍ ANALÝZA SE ZAMĚŘENÍM NA DANĚ.....	40
5.3.1	Analýza majetkové struktury podnikatele XYZ	40
5.3.2	Výpočet čistého pracovního kapitálu	41
5.3.3	Analýza likvidity	42
5.3.4	Analýza daní.....	43
5.4	MAKROANALÝZA PROSTŘEDÍ PODNIKATELE XYZ	44
6	PRAKTICKÁ APLIKACE DPH U PODNIKATELE XYZ	46
6.1	SLEDOVÁNÍ OBRATU	46
6.1.1	Překročení obratu	46
6.1.2	Vývoj obratu.....	47
6.2	DAŇOVÁ EVIDENCE	48
6.2.1	Stanovení daňové povinnosti k DPH	49
6.2.2	Výpočet základu daně	50
6.2.3	Struktura majetku podnikatele XYZ	52
6.3	DAŇOVÉ DOKLADY	52
7	VYBRANÉ KONKRÉTNÍ PŘÍPADY V OBLASTI DPH	54
7.1	VLIV ZMĚN DPH NA CENY ZBOŽÍ A SLUŽEB	54
7.2	SPRÁVNÉ POUŽITÍ SAZBY DANĚ A NÁSLEDNÉ ZATŘÍDĚNÍ.....	54
7.3	REŽIM PŘENESENÍ DAŇOVÉ POVINNOSTI.....	54
7.4	NESPOLEHLIVÝ PLÁTCE.....	56
8	ANALÝZA PRODUKTŮ VE VZTAHU K DPH	57
8.1	PRODEJ ZBOŽÍ.....	57
8.2	POSKYTNUTÍ SLUŽBY	59
8.3	SHRNUTÍ.....	60
9	DOPORUČENÍ.....	62
	ZÁVĚR	65
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	66
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	68

SEZNAM OBRÁZKŮ	69
SEZNAM TABULEK.....	70
SEZNAM GRAFŮ	71

ÚVOD

Daně patří mezi základní složky příjmů státního rozpočtu. Jejich podíl představuje téměř polovinu veškerých prostředků, které do rozpočtu státu plynou, a největší část daňových příjmů tvoří daň z přidané hodnoty. Je tedy zřejmé, že právě takovému typu daní je věnována značná pozornost ze strany zákonodárců i ze strany obyvatelstva.

V minulých letech i v současnosti je legislativa týkající se daně z přidané hodnoty neustále novelizována. V mnoha zdrojích, jako jsou novinové a časopisové články a internetové servery, se uvádí, že daňové změny pro rok 2013 mají dopad na velkou část obyvatelstva. Nejvíce se však změny dotknou živnostníků, osob v postproduktivním věku a také bohatých. Největší novinkou, o jejímž zavedení se dlouho spekulovalo, což šířilo nejistotu mezi ekonomickými subjekty i obyvateli, je bezesporu změna snížené sazby DPH ze 14 % na 15 % a zvýšené sazby DPH z 20 % na 21 % s platností k 1. 1. 2013.

Teoretická část je rozdělena do tří oddílů. První pojednává o daňové soustavě a nejdůležitější pojmy jsou zde stručně vysvětleny. Druhá část se zabývá problematikou daní z přidané hodnoty, kde je z velké části čerpáno z nejaktuálnějších daňových zákonů, přičemž jejich úplná znění jsou platná k 1. 1. 2013. Poslední zmínka v teoretické části je věnována živnosti, podmínkám pro založení živnosti a také jejich členění.

V praktické části je nejprve rozebrána současná situace v oblasti daně z přidané hodnoty. Další část je již zaměřena na představení podnikatele XYZ, včetně živnostenských oprávnění, jež vlastní. Spolu s finanční analýzou se zaměřením na daně se tato část také věnuje makroanalýze prostředí daného odvětví, které na podnikatele působí. Podnikatel vede daňovou evidenci, tudíž je zde rozebrána i praktická aplikace DPH s ukázkou výpočtu daňové povinnosti podnikatele XYZ.

Cílem bakalářské práce je především analyzovat dopady změn sazby daně z přidané hodnoty na podnikatele XYZ. Prostor je věnován i vybraným konkrétním případům podnikatele XYZ a na základě provedených analýz jsou v závěru navrženy doporučení ke zlepšení stávající situace.

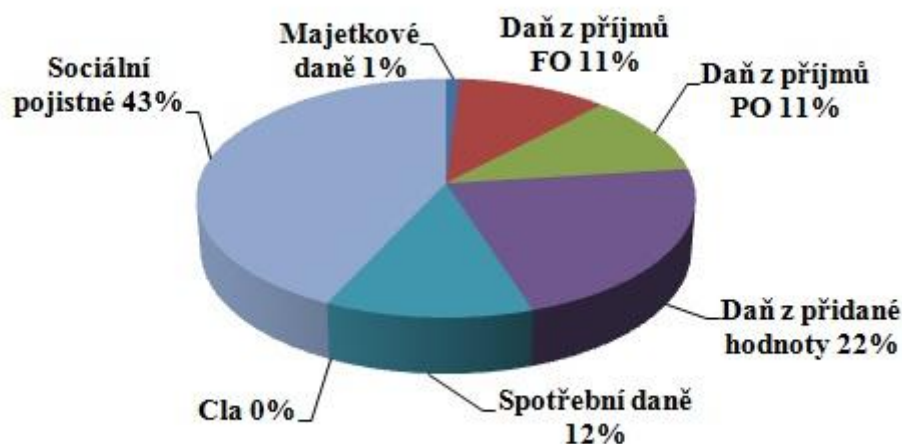
I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DAŇOVÁ SOUSTAVA V ČR

Daňová soustava České republiky vznikla a je zároveň platná od roku 1993. Byla zavedena v souvislosti s přechodem k tržně orientované ekonomice.

Vybíhal (2010, s. 5) uvádí daňový systém v České republice, jako soubor jednotlivých daní, které se na daném území vybírají s cílem zabezpečit příjmy státního rozpočtu, rozpočty obcí, měst, krajů až po rozpočet Evropské unie. Tyto daně jsou předepsány příslušnými právními předpisy a odráží konkrétní ekonomické zákony.

Struktura a výše příjmů státního rozpočtu v roce 2010 je uvedena na následujícím obrázku, kde je možné srovnat, které příjmy tvoří největší část státního rozpočtu.

Graf 1 Struktura příjmů státního rozpočtu⁵ (Vančurová, Láchová, 2010, s. 52)

1.1 Správa daní

Součástí každého daňového systému je také správa daní. Správou daní lze chápat právo činit opatření nezbytná ke správnému a úplnému zjištění, stanovení a splnění daňových povinností. Zejména pak právo vyhledávat daňové subjekty, vyměřit daň, vybrat, vyúčtovat, vymáhat a kontrolovat podle zákona jejich splnění ve stanovené výši a době. (Fojtíková, 2008, s. 22)

⁵ V grafu 1 je uvedena hodnota cla 0%. Je to z důvodu zaokrouhlení, ve skutečnosti je však tato hodnota o něco vyšší.

1.2 Základní pojmy

V této části bakalářské práce budou vysvětleny základní pojmy, které jsou důležité pro seznámení se s daňovou problematikou.

1.2.1 Daň

„Daň je definována jako povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní.“ (Kubátová, 2006, s. 16)

Daně plynou do veřejného rozpočtu, ať už se jedná o rozpočet státu či obce, kraje nebo také státního fondu. Jelikož, je daň definována jako neúčelová, není jasné, co bude z těchto prostředků financováno. Další charakteristickou vlastností daně je neekvivalentnost, což znamená, že díl, jakým se jednotlivec podílí na společných příjmech, není v přímé úměře k tomu, v jaké výši bude spotřebovávat veřejně financované statky, či se podílet na společných výdajích. (Vančurová, Láchová 2010, s. 10)

1.2.2 Subjekt zdanění

„Subjektem daně je právnická nebo fyzická osoba, která je podle zákona povinna daň platit nebo odvádět.“ (Fojtíková, 2008, s. 17)

Daňové subjekty Vančurová, Boněk (2011, s. 41) dále dělí na poplatníky daně a plátce daně.

Poplatník

Poplatníkem je osoba, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou bezprostředně podrobeny dani a je to také osoba, která nese daňovou zátěž. Příkladem poplatníka je konečný spotřebitel u daně z přidané hodnoty nebo u spotřebních a ekologických daní.

Plátce

Plátcem daně je osoba, které zákon ukládá daň vybrat a odvést. Například zaměstnavatel, který při výplatě mzdy svému zaměstnanci (poplatníkovi), je povinen srazit a odvést zálohu na daň. Plátcem je ovšem i plátce daně z přidané hodnoty, ten daň vybere tím způsobem, že ji zahrne do ceny svých dodávaných výrobků nebo poskytovaných služeb.

1.2.3 Objekt zdanění

Objektem zdanění lze rozumět veličinu, ze které se daň vybírá a je rozdělena následovně.

- Daň z hlavy – předmětem zdanění je osoba.
- Daň z majetku – předmětem zdanění je nemovitost.
- Daň z příjmů – předmětem zdanění je příjem (důchod).
- Daň ze spotřeby – předmětem zdanění je spotřeba.

Tyto objekty daně mohou mít peněžní i věcnou podobu. Peněžní podobu mají například příjem z pronájmu nebo cena děděného majetku, avšak věcnou podobu zase osobní automobil, stavba i pozemek. (Vybíhal, 2010, s. 20)

1.2.4 Základ daně

Základ daně je specifikovaný, upravený předmět zdanění, dle zákonných pravidel, sloužící také jako podklad pro výpočet daňové povinnosti. Základ daně je třeba vymezit nejen věcně, ale i časově, tedy pomocí zdaňovacího období, který představuje časový interval a lze říci, že základ daně se zjišťuje právě v tomto období. U některých daní se stanovený základ daně ještě upravuje. Například daň z příjmu se dále upravuje o nezdanitelné části, odčitatelné položky, také slevy na dani, přičemž je tento základ daně poté označován jako upravený základ daně. (Fojtíková, 2008, s. 18)

Vančurová a Láchová (2010, s. 19) píše ve své knize, že v případě, kdy je vymezen základ daně v peněžních jednotkách, se jedná o daň hodnotovou⁶. U specifických daní vyjadřujeme základ daně ve fyzikálních jednotkách (m², kus, t, apod.), příkladem je daň z nemovitostí, jejíž základnou pro výpočet daně jsou metry čtvereční.

1.2.5 Sazba daně

Fojtíková (2008, s. 18) uvádí, že daňová sazba je měřítkem, pomocí kterého se z upraveného základu daně stanoví daňová povinnost. Sazby daně můžeme rozlišovat buď ve vztahu k druhu základu daně, a to na jednotné a diferencované, nebo ve vztahu k velikosti základu daně na pevné a relativní.

⁶ Daň hodnotová nazývána také ad valorem. Příkladem takové daně je daň z přidané hodnoty, důchodová daň nebo daň ze spotřeby.

- Jednotné sazby daně - jsou stejné pro všechny druhy předmětu daně.
- Diferencované sazby daně – liší se podle druhu předmětu, např. u daně z přidané hodnoty se uplatňují dvě sazby (základní a snížená).
- Pevné sazby daně – jsou stanoveny absolutní částkou.
- Relativní sazby daně – jsou vyjádřeny v %.

1.3 Funkce daní

Jelikož daně se stávají nástrojem hospodářské politiky státu, jsou hlavním zdrojem příjmů veřejných rozpočtů a také plní řadu funkcí.

1.3.1 Fiskální funkce

Funkcí fiskální se rozumí získávat finanční prostředky do veřejných rozpočtů a schopnost je naplnit, neboť z veřejných rozpočtů jsou potom financovány veřejné výdaje. Tato funkce je považována za historicky nejstarší. (Kubátová, 2006, s. 19)

1.3.2 Alokační funkce

Tato funkce vyplývá se skutečnosti, že na některých trzích efektivnost tržního mechanismu selhává. Za příčiny selhání, lze považovat existenci statků, externalit a nedokonalé konkurence. Alokační funkce přispívá hlavně k rozmístění vládních výdajů, optimálnímu rozdělení mezi veřejnou a soukromou spotřebou a také přispívá k získávání finančních prostředků především na financování oblastí trhem podceněných. Jsou to zejména oblasti, ve kterých je zájem o veřejné investice. (Vybíhal, 2010, s. 15)

1.3.3 Redistribuční funkce

Jelikož rozdělení důchodů ve společnosti dle tržních mechanismů může být pro společnost neakceptovatelné, proto je právě cílem této funkce ve větší míře přesunutí části důchodů od bohatších k chudším jedincům. (Vančurová, Láchová, 2010, s. 11)

1.3.4 Stimulační funkce

Stát poskytuje subjektům buď různé formy daňových úspor, například osvobození od daně, odčitatelné položky, slevy na dani, ale také umožňuje podnikatelským subjektům využít daňové podpory podnikání formou daňových prázdnin⁷. Naopak daňové subjekty mohou být vystavovány vyššímu zdanění, a to například u vysokého zdanění alkoholických nápojů a cigaret, jímž stát chce regulovat jejich spotřebu, protože tyto produkty poškozují zdraví spotřebitelů. (Vančurová, Láchová, 2010, s. 12)

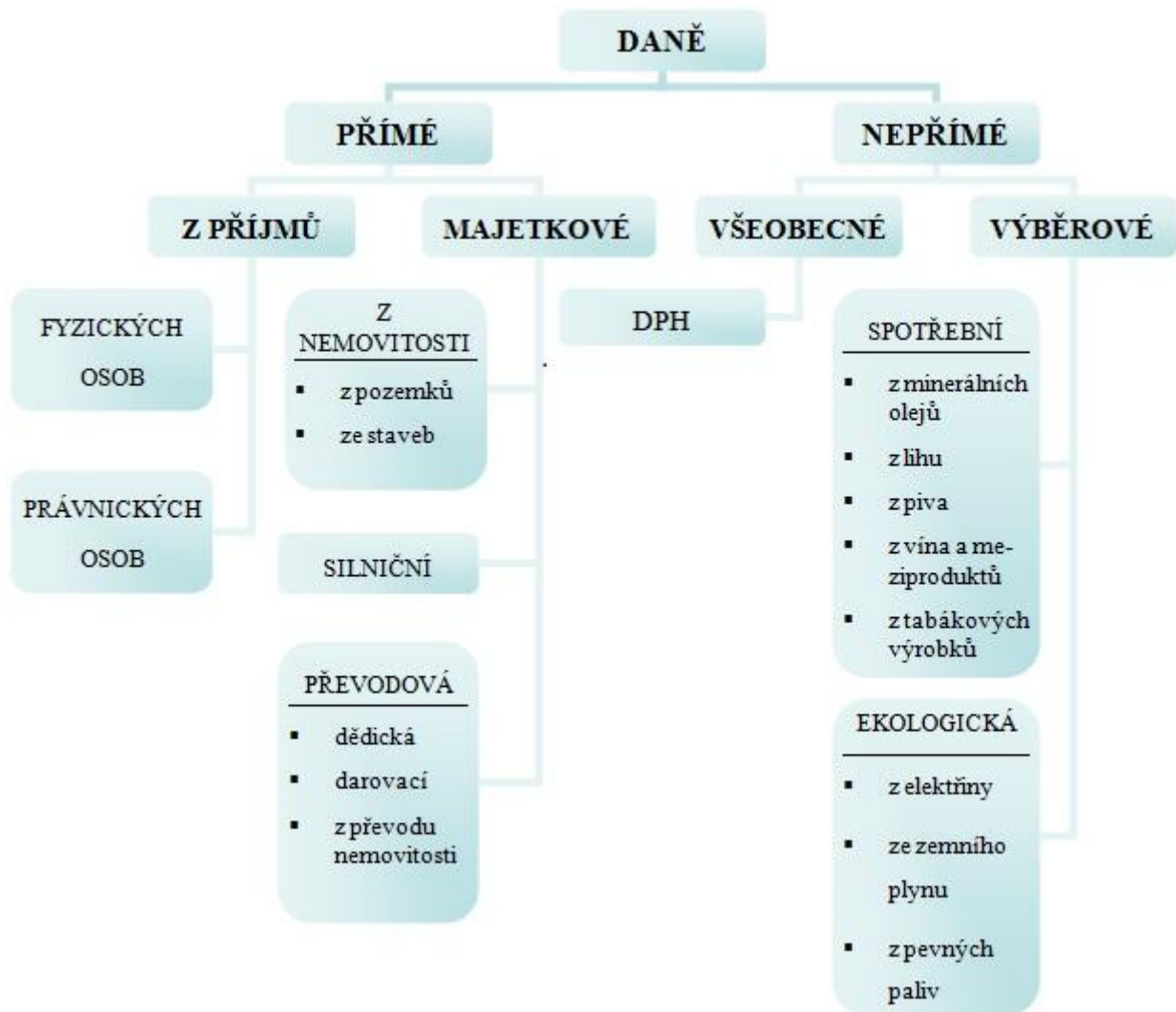
1.3.5 Stabilizační funkce

Prostřednictvím této funkce dochází ke zmírnění cyklických výkyvů v ekonomice, především k zajištění dostačené zaměstnanosti, stability cenové hladiny a ekonomického růstu. V období hospodářské krize by měly být daně menší, což umožní ponechat více peněz poplatníkům, aby byla následně povzbuzena poptávka po zboží a službách. Naopak v období ekonomického růstu, by se měla vytvářet rezerva pro období ekonomického poklesu. (Kubátová, 2009, s. 17)

⁷ Je to forma snížení daně konkrétní osobě, za předpokladu splnění určitých podmínek.

1.4 Třídění daní

Daně lze třídit podle různých kritérií a hledisek, nejčastěji se však uvádí členění daní z hlediska dopadu daňového břemena, uvedené na následujícím obrázku.

Obrázek 1: Rozdělení daní v ČR (Fojtíková, 2008, s. 17)

1.4.1 Přímé daně

Tyto daně zdaňují příjem nebo majetek poplatníka, na kterého dopadá daňové břemeno. Jsou odváděny příslušnému finančnímu úřadu na základě písemného daňového přiznání. Pro poplatníka to znamená pravidelný odvod daně příslušnému finančnímu úřadu a také určité administrativní zatížení, které je s tím spojené.

Přímé daně dále rozdělujeme na daně z příjmů a daně majetkové.

Daně z příjmů (z důchodů)

Daně tohoto typu zdaňují proměnlivý základ daně, např. příjem, výnos, zisk, úrok, dividendy, v čase, za určité zdaňovací období. Dále jsou tyto daně adresné a respektují důchodovou, majetkovou situaci poplatníka. (Vybíhal, 2010, s. 17)

Daň z příjmů je možno dále dělit na:

- **daň z příjmů fyzických osob;**
- **daň z příjmů právnických osob.**

Majetkové daně

Přímé majetkové daně zdaňují majetek poplatníka k určitému datu a Vybíhal (2010, s. 17) tyto daně dělí následovně:

- **daň z nemovitosti** – zdaňuje se majetek ve vlastnictví poplatníka, jsou to daně ze staveb a z pozemku;
- **silniční daň** – zatěžuje ty, kteří provozují motorová vozidla, konkrétně uživatele silnic a dálnic;⁸
- **převodová daň** – zdaňuje se převod vlastnických práv z jednoho subjektu na jiný, z důvodu dědictví, darování nebo prodeje. Převodová daň zahrnuje daň dědickou, darovací a daň z převodu nemovitosti.

1.4.2 Nepřímé daně

U těchto daní dochází k tzv. přesunu daňového břemena, tudíž postihují objekty daně nepřímo. Daň platí plátce, který však tuto daň vybere od poplatníka, například prostřednictvím přírážky k ceně. Nepřímé daně nejsou adresné, a také nerespektují příjmovou ani majetkovou situaci poplatníka a člení se na výběrové a všeobecné daně. (Vybíhal, 2010, s. 18)

Výběrové daně

Mezi výběrové daně jsou zařazeny daně ze spotřeby a daně ekologické.

- **Daň ze spotřeby** – může mít podobu daně z minerálních olejů, daně z lihu, piva, z vína a meziproductů nebo daně z tabákových výrobků.

⁸ Blíže zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční.

- **Daň ekologická** – patří mezi nejmladší typy daní a k této dani náleží daň z elektřiny, ze zemního plynu, z pevných paliv.

Všeobecné daně

- **Daň z přidané hodnoty** – tato daň zatěžuje hlavně konečného spotřebitele a je odváděna daňovými subjekty, které jsou registrovány jako plátcí DPH. Daň z přidané hodnoty je vybírána po částech, tedy v jednotlivých fázích výroby a odbytu zboží, nemovitostí a při poskytování služeb. (Havel, 2012, s. 5)

2 DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY

Daň z přidané hodnoty se řídí zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Tento zákon nabyl účinnosti 1. 5. 2004 a již několikrát byl novelizován. Mezi významné novely patří zákon č. 500/2012 Sb., o změně daňových, pojistných a dalších zákonů v souvislosti se snižováním schodků veřejných rozpočtů, především úprava týkající se změny sazeb DPH. Další neméně významná novela je zákon č. 502/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. K 1. 1. 2013 dochází opět k novelizaci zákona o dani z přidané hodnoty.

2.1 Podstata daně z přidané hodnoty

Tato daň byla v České republice zavedena od 1. ledna 1993 a s daní z příjmů patří k nejdůležitějším pilířům české daňové soustavy. Daň z přidané hodnoty se řadí společně s daní spotřební a ekologickou mezi daně nepřímé a v konečném důsledku tyto daně zatěžují především výdaje spotřebitelů. Správu daně z přidané hodnoty zabezpečují příslušné finanční úřady. Odvod daně z přidané hodnoty do státního rozpočtu je prováděn prostřednictvím plátců DPH, za určité zdaňovací období, přičemž daní jsou zatížena jimi uskutečněná zdanitelná plnění v tuzemsku a tato daň se nazývá daň na výstupu a naopak při nákupu zboží a služeb si daň obsaženou v přijatých zdanitelných plněních mohou plátcí daně odečíst. Tato daň je nazvána daní na vstupu. (Svaz účetních, 2000, s. 182-183)

2.1.1 Daňová povinnost

Daňová povinnost je rozdíl mezi sumou daně na výstupu a sumou daně na vstupu (tzv. odpočtem daně). V případě, je-li rozdíl kladný, vzniká subjektu vlastní daňová povinnost, tudíž subjekt daně je povinen odvést státu tento rozdíl. Pokud nastane rozdíl záporný, nazývá se nadměrný odpočet. Ten představuje přeplatek na dani, který bude subjektu daně vrácen příslušným finančním úřadem. (Vančurová, Láchová, 2012, s. 267-268)

2.2 Předmět daně z přidané hodnoty

Předmětem této daně je dodání zboží, převod nemovitosti nebo poskytnutí služby. Podmínky ke splnění jsou následující. Podmínkou je stanoveno, že uskutečňování ekonomické činnosti musí být prováděno osobou povinnou k dani, za úplatu, přičemž místo plnění musí být tuzemsko. (Galočík, Paikert, 2013, s. 11-12)

Vše, co by mohlo být předmětem daně z přidané hodnoty, se obecně nazývá plnění a zahrnuje zdanitelná i osvobozená plnění, avšak ne všechna jsou předmětem této daně. (Vančurová, Láchová, 2012, s. 269)

Pro názornou představu je plnění zobrazeno na následujícím obrázku.

Obrázek 2: Druhy plnění z hlediska DPH (Vančurová, Láchová, 2012, s. 269)

Běžný mechanismus uplatňování DPH

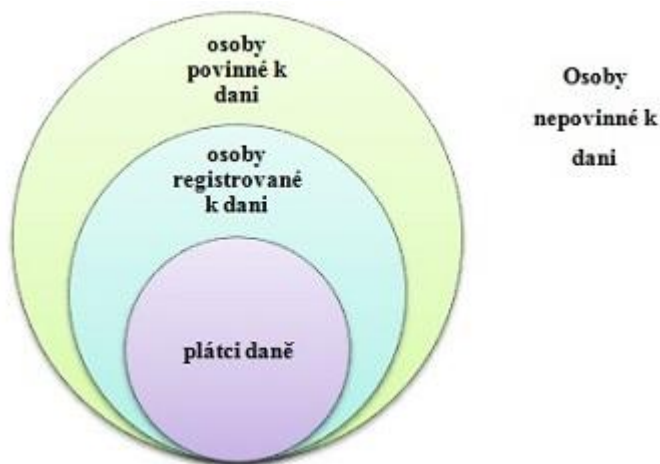
Zjednodušený způsob principu uplatňování DPH je následující. Nejdříve je určen předmět daně, jestli se jedná o dodání zboží, převod nemovitosti nebo poskytnutí služby. Poté, při zjištění, že se jedná o předmět daně z přidané hodnoty, je stanoveno, zda spadá pod zdanitelná plnění nebo osvobozená plnění. Aby bylo možné u prvního případu využít příslušnou sazbu daně z přidané hodnoty, osoba, která uskutečňuje toto plnění, musí být plátcem daně. U tohoto běžného mechanismu uplatňování DPH vzniká poskytovateli plnění povinnost přiznat a zaplatit daň na výstupu za uskutečněné zdanitelné plnění. (Pilátová 2010, s. 117)

Ekonomická činnost

Ekonomickou činností je tedy podnikání, ale i další samostatné výdělečné činnosti, především soustavné činnosti výrobců, obchodníků a osob poskytující služby a dále také činnosti vykonávané dle zvláštních právních předpisů jako nezávislé činnosti. (Havel, 2012, s. 18)

2.3 Daňové subjekty

Je velice důležité vymezit, kdo je povinen odvádět daň z přidané hodnoty, proto je podstatné znát osoby, kterých se tato daň týká. Okruh těchto osob a jejich vzájemný vztah je naznačen na následujícím obrázku.

Obrázek 3: Vzájemný vztah daňových subjektů k DPH

(Vančurová, Láchová, 2012, s. 271)

Daň z přidané hodnoty se týká naprosto všech, i v případě, že se podílí procesu výběru daně z přidané hodnoty jen jako pasivní účastníci. Tito pasivní účastníci se nazývají osoby nepovinné k dani. Nejdůležitější skupinou jsou však osoby povinné k dani, vykonávající ekonomickou činnost a také jsou pod dohledem daňové legislativy, která přímo stanovuje pravidla výběru této daně. Jedna osoba se nemůže stát současně osobou povinnou i nepovinnou k dani. Osoby registrované k dani mohou být plátcí daně ve více státech EU. (Vančurová, Láchová, 2012, s. 272-274)

2.3.1 Osoba povinná k dani

Osobou povinnou k dani je fyzická nebo právnická osoba, ale také další osoby, které sice nejsou podnikateli, ale samostatně provádějí ekonomickou činnost. Tyto osoby se stanou plátcí daně ze zákona nebo dobrovolně za stanovených podmínek, pokud provádí zmiňovanou ekonomickou činnost. (Havel, 2012, s. 18)

2.3.2 Plátcí DPH

Jak již bylo zmíněno v předchozím textu, plátcem daně se mohou stát osoby povinné k dani, a to buď ze zákona, nebo dobrovolně. Dle ustanovení § 6 odst. 1 a 2, zákona o DPH, kde jsou definováni plátcí daně, je také stanoveno, že každý podnikatelský subjekt musí sledovat výši obratu za dané období.

Plátcem daně se stane osoba povinná k dani se sídlem v tuzemsku, jejíž obrat za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců přesáhne částku 1 000 000 Kč, s výjimkou osoby, která uskutečňuje pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně. Osoba povinná k dani se stává plátcem od prvního dne druhého měsíce následujícího po měsíci, ve kterém překročila stanovený obrat. (Česko, 2013_a)

2.4 Místo plnění

Pro stanovení daně z přidané hodnoty je velice důležité vymezit místo a den uskutečnění zdanitelného plnění.

2.4.1 Místo zdanitelného plnění

Rozhodujícím parametrem je, zda plnění podléhá dani z přidané hodnoty v tuzemsku či nikoliv. Je-li místo plnění v tuzemsku, potom takové plnění podléhá u plátce dani na výstupu, případně je od daně osvobozeno a to bez nároku nebo s nárokem na odpočet daně. V případě, že místo plnění je mimo tuzemsko, daň se v ČR neuplatní, ale plátcí může vzniknout povinnost přiznat a zaplatit daň v zemi, ve které se nachází místo plnění.⁹ (Fojtíková, 2008, s. 110)

2.4.2 Den uskutečnění zdanitelného plnění

Tento den je rozhodující pro vznik daňové povinnosti. Plátcem daně je povinen přiznat daň na výstupu, a to buď ke dni přijaté platby, nebo ke dni uskutečnění zdanitelného plnění, záleží na tom, která skutečnost nastala dříve. Přiznanou daň plátcem uvádí v daňovém přiznání za určité zdaňovací období, ve kterém mu tato povinnost vznikla. (Fojtíková, 2008, s. 111)

⁹ Blíže § 7 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

2.5 Daňové doklady

Galočík a Paikert (2013, s. 113-116) uvádí definici daňového dokladu jako písemnost, která splňuje podmínky stanovené v zákoně o dani z přidané hodnoty, a také jsou stanoveny podmínky pro posuzování daňových dokladů, které jsou naprosto shodně posuzovány jak v listinné tak i v elektronické podobě. Jednou z podmínek je nutný souhlas osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje pro veškeré použití elektronického daňového dokladu, což zahrnuje nejen vystavení, ale i jeho předání, zpřístupnění, včetně jeho uchování po celou dobu stanovenou pro uchovávání daňových dokladů. Volba způsobu udělení tohoto souhlasu je plně ponechána na účastnících obchodní transakce. Osoba, která plnění uskutečňuje je odpovědná za správnost údajů na daňovém dokladu a také za jejich vystavení ve stanovené lhůtě. Nově se od roku 2013 ruší povinnost doplňovat údaje přímo na daňovém dokladu, neboť obsah daňových dokladů v listinné i elektronické podobě musí zůstat po celou dobu uchování nezměněn. Obecná lhůta pro vystavení daňového dokladu je do 15 dnů ode dne, kdy vznikla povinnost přiznat daň nebo přiznat uskutečnitelná plnění.

2.5.1 Pravidla pro vystavování daňových dokladů v tuzemsku

Dle § 28 zákona o DPH je plátce daně povinen vystavit daňový doklad v případě dodání zboží, převodu nemovitosti nebo poskytnutí služby osobě povinné k dani nebo právnické osobě nepovinné k dani, s výjimkou plnění osvobozených od daně bez nároku na odpočet daně. (Česko, 2013_a)

2.5.2 Náležitosti daňových dokladů

Galočík a Paikert (2013, s. 116-117) se řídí dle § 29 zákona o DPH a uvádí přesné náležitosti, které musí daňový doklad obsahovat.

- Označení osoby, která plnění uskutečňuje.
- Daňové identifikační číslo osoby, která plnění uskutečňuje.
- Označení osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje.
- Daňové identifikační číslo osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje.
- Evidenční číslo daňového dokladu.
- Rozsah a předmět plnění.
- Den vystavení daňového dokladu.

- Den uskutečnění plnění nebo den přijetí úplaty, pokud se liší ode dne vystavení daňového dokladu.
- Jednotkovou cenu bez daně a slevu, není-li obsažena v jednotkové ceně.
- Základ daně.
- Sazba daně.
- Výše daně uváděná v české měně.

Dále musí také daňový doklad obsahovat tyto náležitosti. (Galočík, Paikert, 2013, s. 116)

- Odkaz na příslušné ustanovení tohoto zákona.
- „Vystaveno zákazníkem“, daňový doklad je vystaven jinou osobou, než která uskutečnila zdanitelné plnění.
- „Daň odvede zákazník“, změněná forma informace při přenesení daňové povinnosti na příjemce.

2.6 Výpočet daně z přidané hodnoty

Pro výpočet výše daně z přidané hodnoty je nutné znát především sazbu daně, poté je důležité řádně zatřídit zboží nebo služby dle příslušné klasifikace a nakonec se stanoví základ daně.

2.6.1 Sazby daně z přidané hodnoty

V ČR se používá princip diferencované sazby daně, přičemž podle druhu zboží a služeb se rozeznává sazba základní 21 % a sazba snížená 15 %.

Základní sazba daně z přidané hodnoty

Tato základní sazba se stanovuje obecně u zboží, pro poskytování služeb i u převodu nemovitosti a lze konstatovat, že základní sazba se používá pro případy, které nejsou výslovně uvedeny v zákoně o dani z přidané hodnoty nebo v přílohách k němu. (Galočík, Paikert, 2013, s. 149)

Snížená sazba daně z přidané hodnoty

V knize Vančurová, Láchová (2012, s. 277) jsou uvedeny důvody uplatnění snížené sazby daně z přidané hodnoty. Evropská unie reguluje uplatnění této snížené sazby, tudíž si státy do této sazby mohou zařadit jen takové zboží či služby, které jsou vyjmenovány ve směrnici Evropské unie, případně si vydobýly výjimku. Seznam zboží a služeb podléhající snížené sazbě je uveden v přílohách zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

- Příloha č. 1 k zákonu č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty uvádí seznam plnění, jako například dodání vody, plynu, tepla, chladu a elektřiny, služby telekomunikační, reklamních agentur, pořádání výstav, veletrhů, kongresů aj.
- Příloha č. 2 k zákonu č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty popisuje služby, které jsou zaměřeny na sociální a zdravotní služby, kulturu sportovní akce aj., příkladem jsou domácí péče o děti, staré, nemocné a zdravotně postižené občany, opravy invalidních vozíků, ubytovací služby, pravidelná hromadná přeprava osob, služby posiloven, saun, aj.
- Příloha č. 3 k zákonu č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty obsahuje názvy zboží, které jsou z větší části používány jako základní životní potřeby, tedy potraviny, léky, zdravotnický materiál, ale obsahuje i ostatní zboží, například rostliny, dětské sedačky do automobilů aj.

Je nutné také zmínit, že dle ustanovení v § 48 zákona o DPH lze použít sníženou sazbu daně také při poskytnutí stavebních a montážních prací spojených se změnou dokončené stavby bytového nebo rodinného domu, případně bytu a patří zde například oprava dveří, zámků, ale i oken včetně zasklívání apod. (Česko, 2013_a)

V následující tabulce je zobrazen vývoj sazeb daně z přidané hodnoty a lze konstatovat, že se sazby v posledních letech již několikrát zvyšovaly.

Tabulka 1: Přehled vývoje sazeb DPH (ČT24, 2013)

Období platnosti od - do	Snižená sazba	Základní sazba
01. 01. 1993 – 31. 12. 1994	5 %	23 %
01. 01. 1995 – 30. 04. 2004	5 %	22 %
01. 05. 2004 – 31. 12. 2007	5 %	19 %
01. 01. 2008 – 31. 12. 2009	9 %	19 %
01. 01. 2010 – 31. 12. 2011	10 %	20 %
01. 01. 2012 – 31. 12. 2012	14 %	20 %
01. 01. 2013	15 %	21 %

Z uvedené tabulky je také zřejmé, že v roce 1993, za dobu trvání samostatné České republiky, byla snížená sazba daně na nejnižší úrovni 5 %, avšak nyní je tato sazba téměř 3x vyšší než v roce 2007. Naopak tomu bylo u základní sazby, která byla ze začátku na nejvyšší úrovni 23 %, ale postupnými změnami oproti roku 1993 nakonec klesla na hodnotu 21%.

2.6.2 Základ daně z přidané hodnoty

Základem DPH u zdanitelných plnění v tuzemsku, je peněžní částka, kterou má plátce jako úplatu obdržet, nebo ji obdržel včetně částky na úhradu spotřební daně od osoby, pro kterou je zdanitelné plnění uskutečněno, nebo od třetí osoby, bez daně za toto zdanitelné plnění. Pokud plátce přijme platbu před uskutečněním zdanitelného plnění, základem daně se stane částka přijaté platby snížená o daň. Součástí základu daně mohou být i jiné daně, cla, dávky nebo poplatky, spotřební daň, daň z elektřiny, daň ze zemního plynu a další. (Galočík, Paikert, 2013, s. 126-127)

Existují dva způsoby výpočtu, které se používají u daně z přidané hodnoty. Postup výpočtu se však liší v závislosti na tom, zda se vychází z částky bez daně nebo už s cenou včetně daně. (Fojtíková, 2008, s. 112-113)

1. Výpočet daně „zdola“

U tohoto výpočtu je znám základ daně, tedy cena bez DPH. Následný výpočet probíhá tak, že se vydělí sazba daně stem,¹⁰ a získaný koeficient se vynásobí základem daně. Pro získání celkové ceny včetně DPH stačí sečíst cenu bez DPH s vypočtenou daní.

2. Výpočet daně „shora“

Zde je výpočet o trochu složitější. V tomto případě se vychází ze základu daně, ceny včetně DPH, a je známa pouze cena, ve které je už tato daň zahrnuta, musí se proto celá tato částka vynásobit přepočítacím koeficientem. Tento koeficient se získá jako podíl sazby daně a sazby daně + 100. Výsledný koeficient se zaokrouhluje na čtyři desetinná místa a posléze se získaný koeficient vynásobí cenou včetně daně. Vypočtená částka je samotná daň, a pokud se odečte od ceny včetně DPH, zjistí se tím cena bez DPH.

Koeficient základní sazby DPH = $21/121 = 0,1736$

Koeficient snížené sazby DPH = $15/115 = 0,1304$

2.7 Osvobozená plnění

Jedná se osvobozená plnění v případě, není-li plátce povinen ani oprávněn uplatnit daň na výstupu. Plnění rozdělujeme na osvobozená plnění s nárokem na odpočet daně¹¹ a osvobozená plnění bez nároku na odpočet daně¹².

2.8 Režim přenesení daňové povinnosti

Ustanovení dle § 92a zákona o DPH nařizuje u vyjmenovaných zdanitelných plnění, s místem plnění v tuzemsku, přenos daňové povinnosti mezi dvěma plátcí daně. Konkrétní zdanitelná plnění, u kterých nastane změna tzv. „tuzemský reverse charge“ jsou uvedeny v samostatných ustanoveních §§ 92b – 92e zákona o DPH. (Česko, 2013_a)

¹⁰ U základní sazby bude výsledná koeficient 0,21 a u snížené sazby 0,15.

¹¹ Blíže § 51 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

¹² Blíže § 63 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

2.8.1 Povinnosti plátců v rámci režimu přenesení daňové povinnosti

V této části bakalářské práce budou uvedeny povinnosti, které se vztahují na plátce daně, kteří uplatňují režim přenesení daňové povinnosti dle Galočík a Paikert (2013, s. 271).

Povinnost plátce daně uskutečňující zdanitelné plnění

- Vystavit dle § 26 zákona o DPH daňový doklad s příslušnými náležitostmi a také včetně sdělení „daň odvede zákazník“.
- Předložit správci daně výpis z evidence pro daňové účely, za každé zdaňovací období, ve které uvádí DIČ plátce, pro kterého se zdanitelné plnění uskutečňuje, dále datum uskutečnění, rozsah plnění a nakonec základ daně.

Povinnost plátce daně, pro kterého je zdanitelné plnění uskutečňováno

- Na základě uvedeného sdělení „daň odvede zákazník“ doplnit a přiznat výši daně.
- Správci daně předložit výpis z evidence pro daňové účely, za každé zdaňovací období, kde musí nejprve uvést DIČ plátce, který zdanitelné plnění uskutečnil, datum uskutečnění, rozsah plnění a základ daně.

2.8.2 Podmínky uplatnění tuzemského reverse charge

Podmínky uvedené níže budou uplatňovány na poskytnutí stavebních nebo montážních prací. Při poskytnutí stavebních nebo montážních prací, odpovídající číselnému kódu klasifikace produkce CZ-CPA 41 až 43 platnému od roku 2008 dle Českého statistického úřadu, zde plátce daně použije režim přenesení daňové povinnosti. Obecně však platí, že režim přenesení daňové povinnosti lze uplatnit pouze mezi plátcí DPH s místem plnění v tuzemsku. Aby bylo možné využít tuzemský reverse charge za zdanitelná plnění je důležité dodržet podmínky stanovené zákonem o dani z přidané hodnoty. Situace, kdy se musí a naopak kdy se nesmí použít režim přenesení daňové povinnosti, uvádí Galočík a Paikert (2013, s. 242-243).

Případy, kdy plátce musí použít režim přenesení daňové povinnosti

- Plátce, který poskytne vymezené stavební nebo montážní práce s místem plnění v tuzemsku příjemci plnění (také plátcí daně) výlučně pro jeho ekonomickou činnost. Příjemce plnění má nárok na odpočet daně.

- Plátce, poskytne výše vymezené práce s místem plnění v tuzemsku příjemci plnění pro smíšené účely, ekonomickou i soukromou činnost. Zde má příjemce plnění nárok pouze na částečný odpočet daně.
- Plátce, poskytne pro zahraniční osobu¹³ stanovené stavební nebo montážní práce s místem plnění v tuzemsku. Tato osoba, coby příjemce tuzemských plnění se stává ze zákona českým plátcem již dnem poskytnutí plnění.

Případy, kdy plátce nesmí použít režim přenesení daňové povinnosti

- Plátce, poskytne dané stavební nebo montážní práce s místem plnění v tuzemsku příjemci plnění výlučně pro soukromou potřebu, nebo výlučně pro plnění, které není předmětem daně nebo příjemci, který je neplátce daně. V takovém případě se postupuje dle běžného mechanismu, podrobněji v kapitole 2.2 Předmět daně z přidané hodnoty.

2.8.3 Nespolehlivý plátce

Znění podle § 106a zákona o DPH definuje tento pojem následovně. Poruší-li plátce daně závažným způsobem své povinnosti vztahující se ke správě daně, správce daně rozhodne, že tento plátce je nespolehlivým plátcem. Plátce daně může podat žádost u správce daně o vydání rozhodnutí, že není nespolehlivým plátcem nejdříve po uplynutí 1 roku ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, že je nespolehlivým plátcem, nebo kterým správce daně zamítl žádost o vydání rozhodnutí, že není nespolehlivým plátcem. (Česko, 2013_a)

Ustanovení § 109 zákona o DPH definuje ručení příjemce zdanitelného plnění. Tento institut může být uplatněn pouze u zdanitelných plnění s místem plnění v tuzemsku, uskutečněných mezi dvěma plátcí. Jsou zde také stanoveny zásadní podmínky, z nichž alespoň některá musí být naplněna plátcem, který má být ručitelem za nezaplacenou daň. (Galočík, Paikert, 2013, s. 310)

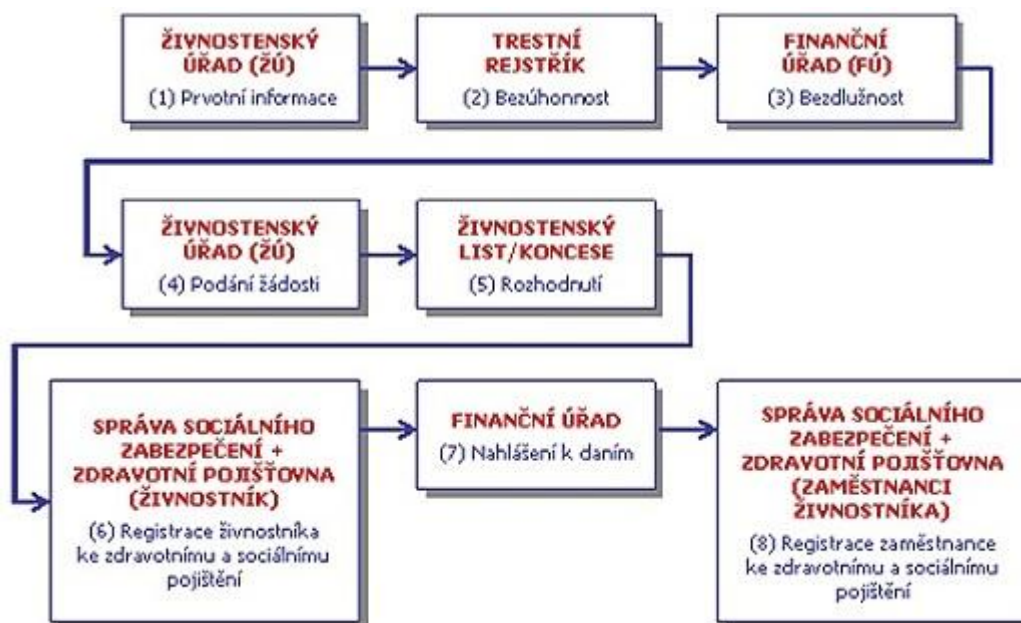
¹³ Osoba povinná neusazená, tedy osoba registrovaná k DPH v jiném členském státě.

3 ŽIVNOST

Živností je podle § 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem. (Česko, 2013_b)

„Každý, kdo splní podmínky podle živnostenského zákona bez ohledu na to, zda se jedná o právnickou nebo fyzickou osobu, zahraniční nebo tuzemskou osobu, má právo podnikat podle živnostenského zákona na základě živnostenského oprávnění, tedy živnostenského listu nebo koncesní listiny.“ (Štěpánová, 2007, s. 61)

Dle nadcházejícího schématu je zakreslen postup při vyřizování živnostenského oprávnění. Jednotlivé buňky schématu zobrazují, jaké úkony lze obstarat u daných institucí.

Obrázek 4: Postup vyřizování živnostenského oprávnění (RRA, 2012)

3.1 Všeobecné podmínky pro založení živnosti

Každý zájemce o podnikání formou živnosti, musí splňovat všeobecné podmínky pro založení živnosti. (Jak založit živnost, 2011)

- Dosažení věku 18 let.
- Způsobilost k právním úkonům, prokázání na základě platného občanského průkazu.
- Bezúhonnost k právním úkonům a nutné doložení výpisem z Rejstříku trestů.

3.2 Zvláštní podmínky pro získání živnostenského oprávnění

U některých živností, které budou vysvětleny níže, je podmínkou splnit kromě všeobecných podmínek také zvláštní podmínky pro získání živnostenského oprávnění. Rozumí se tím, doložení odborné způsobilosti osvědčením o vzdělání, kvalifikaci či praxi. Pokud by podnikatel osobně nesplnil zvláštní podmínky provozování živnosti, může provozovat živnost prostřednictvím odpovědného zástupce, kterým je fyzická osoba ustanovená podnikatelem. (Jak založit živnost, 2011)

3.3 Druhy živností

V České republice se živnost dělí na dvě velké skupiny a to na živnosti ohlašovací a živnosti koncesované. Mezi ohlašovací živnosti se řadí řemeslné, vázané a volné. Každá z kategorií klade specifické požadavky na odbornou způsobilost potenciálních živnostníků.

Obrázek 5: Dělení živností (vlastní zpracování)

3.3.1 Ohlašovací řemeslné živnosti

U této živnosti je jednou z povinností splnit všeobecné podmínky uvedené v kapitole 3.1 Všeobecné podmínky pro založení živnosti. Konkrétně u řemeslných živností je požadována odborná způsobilost. Jestliže má podnikatel odborné vzdělání, vyučení v oboru, středoškolské či vysokoškolské vzdělání, není již potřebná praxe v oboru. Odborná způsobilost se prokazuje dokladem o ukončeném vzdělání v příslušném nebo příbuzném oboru (vyučení, maturita, vysokoškolský diplom) nebo uznáním odborné kvalifikace.¹⁴

¹⁴ Blíže zákon č. 179/2006 Sb., o uznávání výsledků dalšího vzdělávání.

Za příbuzné obory se považují obory, které užívají stejných nebo podobných pracovních postupů a odborných znalostí. (Jak založit živnost, 2011)

3.3.2 Ohlašovací vázané živnosti

Pro tento druh živností je důležité splnit kromě všeobecných podmínek (viz kapitola 3.1), také podmínku odborné způsobilosti. Z hlediska odbornosti vyžadují živnosti vázané vyšší nároky než živnosti řemeslné, jsou to obzvláště odborné znalosti v dané oblasti a také delší odborná praxe. Odborné předpoklady jsou prokazovány zpravidla dokladem o ukončeném vzdělání v daném oboru a lze je nahradit např. dokladem o odborné rekvalifikaci a potřebnou praxí. Odborná způsobilost u vázaných živností je stanovena pro každý obor zvlášť. (Jak založit živnost, 2011)

3.3.3 Ohlašovací volné živnosti

Jedná se o takové činnosti, kde není potřeba ze strany státu nijak činnost regulovat, protože neodborným postupem podnikatele nemohou vzniknout žádné škody a volný trh zpravidla sám může regulovat předpoklady podnikatelů pro výkon takové činnosti. Ohlašovací volná živnost je považována za nejjednodušší způsob živnostenského podnikání, neboť není vyžadováno prokazování odborné či jiné způsobilosti. Předmětem živnosti volné je výroba, obchod a služby, které nejsou živnostmi řemeslnými, vázanými ani koncesovanými. (Jak založit živnost, 2011)

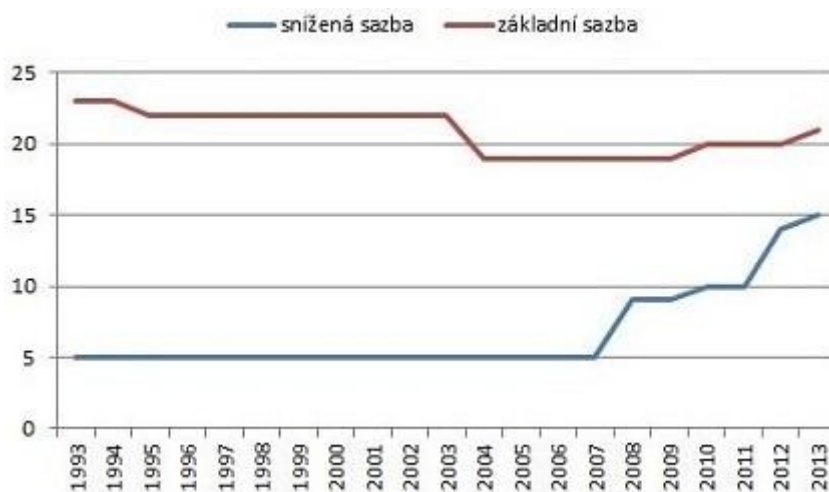
3.3.4 Koncesované živnosti

„Živnosti koncesované jsou takové živnosti, u kterých stát chce mít kontrolu nad jejich vykonáváním, zpravidla z důvodů bezpečnosti obyvatelstva, státních zájmů apod. Koncesované živnosti tedy podléhají vydání státního povolení k jejich provozování, které osvědčuje výpis. Výpis se vydává na základě rozhodnutí o udělení koncese a zápisem do živnostenského rejstříku. Fyzická osoba popřípadě právnická osoba, která chce začít provozovat koncesovanou živnost, je povinna požádat živnostenský úřad o vydání koncese. Na rozdíl od ohlašovacích živností nerozhoduje o vydání koncesní listiny sám živnostenský úřad, ale žádost předává k posouzení věcně příslušnému státnímu orgánu (dle druhu koncesované živnosti). Vydání koncesní listiny zpravidla trvá dva měsíce, přičemž tato lhůta zahrnuje i lhůtu 30 dnů, v níž je věcně příslušný státní orgán povinen zaslat příslušnému živnostenskému úřadu své stanovisko k žádosti.“ (Jak založit živnost, 2011)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 SOUČASNÁ SITUACE V OBLASTI DPH

Jak už bylo zmíněno v teoretické části, sazby DPH se od roku 1993 několikrát změny. Na následujícím obrázku je zachycen vývoj těchto sazeb, kde lze pozorovat, jak se tyto sazby k sobě postupně přibližují. Již v roce 2012 vláda jednala, zda sazby nesjednotí na jednotnou sazbu ve výši 17,5 %, nakonec však usnesla, že základní i snížená sazba DPH se od počátku roku 2013 zvýší o jednocentní bod, v současnosti je výše základní sazby DPH 21 % a výše snížené sazby 15 %.

Graf 2: Vývoj základní a snížené sazby DPH (Lidovky, 2013)

V České republice je pro podnikatele stále složitější sledovat jakékoliv změny daňového systému a případně se podle toho zařizovat do budoucna. Důležitější než sazba daně se pro ně stává jistota podnikatelského prostředí, což znamená, aby na nějakou dobu zůstalo vše stabilní, jelikož již teď je nejistý jakýkoliv výhled do budoucnosti, především v oblasti daně z přidané hodnoty. Konkrétně chybí střednědobý a dlouhodobý výhled do budoucna, jistota povzbuzení růstu ekonomiky a zvýšení transparentnosti dalšího daňového vývoje, protože podnikatelé v dnešní době netuší, co v nadcházejících letech v oblasti daní čeká. Zpracováno dle článku dostupného na webu. (Hospodářské noviny, 2013)

5 PŘEDSTAVENÍ PODNIKATELE XYZ

V této části bakalářské práce bude představen podnikatel XYZ, jehož činnost byla analyzována. Jelikož si nepřeje být zveřejněn, bude nadále označován jako podnikatel XYZ.

Na začátku, než se vůbec podnikatel pouští do nějaké činnosti, stanovuje si cíle a ambice, kterých by chtěl v budoucnu dosáhnout. Pro představu, jakým činnostem se podnikatel věnuje, budou v následující podkapitole rozebrána živnostenská oprávnění, jež vlastní.

5.1 Živnostenská oprávnění

5.1.1 Velkoobchod a maloobchod

Podnikatel svou činnost provozuje již od roku 1998, kdy si zřídil první živnostenské oprávnění, které spadá mezi živnosti ohlašovací volné. Oborem činnosti se stal velkoobchod a maloobchod, přičemž hlavním předmětem činnosti je nákup a prodej zboží za účelem dalšího prodeje a užívané k další podnikatelské činnosti. Jelikož u živnosti ohlašovací volné není třeba splňovat ani dokládat žádné zvláštní podmínky odborné způsobilosti, ani nemusí být obligatorně ustanoven odpovědný zástupce, stačí podnikateli XYZ, k výkonu splňovat pouze všeobecné podmínky.¹⁵

5.1.2 Zámečnictví a nástrojářství

Již na začátku podnikání bylo hlavním cílem analyzovaného podnikatele věnovat se zámečnické činnosti, proto od roku 2007 rozšiřuje své podnikání a zakládá si ohlašovací řemeslnou živnost s předmětem podnikání zámečnictví, nástrojářství. Podmínkou provozování daných činností bylo splnit kromě všeobecných podmínek také zvláštní podmínky odborné způsobilosti.¹⁶ Zde má podnikatel ustanoveného odpovědného zástupce.

Zámečnictví

Obsahová náplň živnosti zámečnictví je stanovena v nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností. Zámečnictví jsou odborné práce zaměřené na zhotovování součástí a dílů nezbytných pro montáž a opravu příslušného stroje či strojního

¹⁵ Všeobecné podmínky blíže uvedeny v kapitole 3.1 Všeobecné podmínky pro založení živnosti.

¹⁶ Zvláštní podmínky blíže uvedeny v kapitole 3.2 Zvláštní podmínky pro získání živnostenského oprávnění.

zařízení ručním a jednoduchým strojním obráběním. Dále jsou zde zahrnuty montážní a demontážní práce při opravách, údržbě a seřizování strojů a strojních zařízení, kromě strojů a strojních zařízení spadajících do působnosti jiné řemeslné, popřípadě vázané živnosti. Zhotovení, montáž, demontáž, osazování, opravy, údržba a seřizování stavebních zámečnických výrobků a konstrukcí z kovových materiálů s využitím unifikovaných a normalizovaných dílů a výrobků ve stavbách. V rámci živnosti lze dále zhotovovat jednoduché součástky a díly pro montáž a opravy strojů a strojních zařízení zpracováním kovů tvářením za tepla a za studena. Činnosti pro povrchovou ochranu výrobků, plamenové nebo obloukové svařování. (Česko, 2008)

Nástrojářství

Náplní živnosti nástrojářství je také stanoveno nařízením vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností. Nástrojářství je zhotovování, dohotovování, sestavování, opravy a seřizování řezných a tvářecích nástrojů, nestanovených měřidel, upínacích, montážních, svařovacích kontrolních a jiných přípravků, forem pro zpracování plastů, tlakové lití kovů a kovových slévárenských modelů technologiemi ručního třískového zpracování kovů a plastů a základními operacemi strojného třískového obrábění. V rámci živnosti nástrojářství lze dále provádět tepelné zpracování kovů k zabezpečení potřebných vlastností výrobků. Nové technologie opracování kovů (například elektrojiskrové, laserové), práce přesné mechaniky, ale také výroba a montáž nástrojů a pomůcek pro humánní a veterinární lékařství nebo povrchové úpravy výrobků. (Česko, 2008)

Základní strategií, kterou podnikatel XYZ uplatňuje je neustálé rozšiřování portfolia svých výrobků a služeb, přičemž musí pořád sledovat novinky na trhu, i proto se také stává od roku 2008 členem CMZS.¹⁷ Je to velice významná oborová organizace, která sdružuje podnikatele, fyzické i právnické osoby, podnikající a působící v oblasti výroby klíčů a montáží mechanických zábranných prostředků, tedy zámkových systémů. Díky této organizaci si neustále zvyšuje svou odbornou kvalifikaci, dále je také informován o novinkách a moderních trendech na trhu. CMZS se stal pro podnikatele oporou i partnerem pro podnikání v tomto oboru. (CMZS, 2012)

¹⁷ CMZS – Cech mechanických zámkových systémů ČR.

Podnikatel XYZ v tomto roce získává i další certifikáty k rozšíření své kvalifikace v oboru, což se následně pozitivně odráží v jeho podnikání.

5.1.3 Koncesovaná živnost

Mezi další strategické cíle podnikatele XYZ je zařazeno zvyšování konkurenceschopnosti. Prokazuje to především tím, že stále udržuje krok před konkurencí a v roce 2010 rozšiřuje podnikatelskou činnost o další již v pořadí třetí živnostenskou oprávnění, konkrétně koncesovanou živnost. Předmětem podnikání se stává poskytování technických služeb k ochraně majetku a osob. Zde je ustanovený odpovědný zástupce. Podmínky, které musel podnikatel XYZ splnit, aby mohl tuto koncesi provozovat, byly náročnější. Bylo nutné splnit kromě všeobecných podmínek také zvláštní podmínky, především pravomocné rozhodnutí o udělení koncese.¹⁸

Poskytování technických služeb k ochraně majetku a osob

Náplní této živnosti je stanoveno také nařízením vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností. Patří zde projektování, montáž, kontrola, údržba a opravy elektronických poplachových systémů (zejména systémů zabezpečovacích, tísňových, protipožárních, kontroly vstupu, přivolání pomoci, integrovaných a kamerových), určených k ochraně majetku a osob před neoprávněnými zásahy, včetně poplachových systémů a zařízení umožňujících sledování pohybu a projevů osob v objektech a jejich okolí. Dále je zde zahrnuta montáž, údržba, revize a správa mechanických zábranných systémů, dodatečně zvyšujících účinnost běžných standardů zabezpečení majetku a osob. (Česko, 2008)

5.2 SWOT analýza

Podnikatel XYZ provádí veškerou podnikatelskou činnost sám, od počátku svého podnikání nezaměstnává žádné zaměstnance.

¹⁸ Blíže kapitola 3.3.4 Koncesované živnosti.

Pro představu o strategické pozici podnikatele XYZ je sestavena krátká SWOT analýza.

Tabulka 2: SWOT analýza podnikatele XYZ (vlastní zpracování)

Silné stránky ▪ Finanční stabilita ▪ Široký sortiment výrobků ▪ Trvale vysoká kvalita ▪ Dobrá pověst a image ▪ Neustálá chuť se zlepšovat	Slabé stránky ▪ Nutnost vysokých investic do nových technologií a moderních programů v zájmu udržení vysoké kvality ▪ Méně lukrativní podnikatelské prostředí
Příležitosti ▪ Nové technologie ▪ Proniknout na další trhy ▪ Zvyšování kvalifikace	Hrozby ▪ Politické a sociální změny ▪ Vznik nové konkurence ▪ Změny cen vstupních materiálů

5.3 Finanční analýza se zaměřením na daně

Pro zpracování finanční analýzy se vyžadují vstupní data, přičemž mezi významné zdroje patří účetní výkazy, jako například rozvaha, výkaz zisku a ztrát či cash flow. Jelikož podnikatel XYZ vede pouze daňovou evidenci a pro zpracování finanční analýzy nebylo možné čerpat data z účetních výkazů, bude zde zpracována finanční analýza pouze z dat, která byla k dispozici.

5.3.1 Analýza majetkové struktury podnikatele XYZ

V této analýze je srovnán vývoj obchodního majetku podnikatele XYZ v časových řadách. Z tabulky 3 lze pozorovat, že závazky podnikatele od roku 2008 neustále narůstají a v roce 2008 tvoří nejvyšší položku z majetkové struktury podnikatele XYZ. Je to zapříčiněno především tím, že podnikatel neustále nakupuje materiál, potřebný pro výrobu a tudíž se hodnota zásob také rok od roku zvyšuje. Důležitou roli zde hrají i pohledávky, u kterých docházelo také k postupnému navyšování. Z hlediska hmotného majetku lze konstatovat, že hmotný majetek podnikatele XYZ je již z velké části odepsán. Peněžní prostředky se více vyskytují na bankovním účtu, hlavně proto, že podnikatel XYZ pro příjem peněz od odběratelů a platbu faktur dodavatelům používá spíše bankovní účet než peníze v hotovosti.

Tabulka 3: Majetková struktura podnikatele XYZ v Kč (vlastní zpracování)

	2008	2009	2010	2011	2012
Hmotný majetek	120 060	96 695	73 330	49 965	26 600
Peněžní prostředky v hotovosti	2 460	10 580	15 698	25 412	5 074
Peněžní prostředky na BÚ	12 100	38 450	20 470	36 650	54 780
Zásoby	156 330	180 445	210 472	246 395	310 571
Pohledávky	40 102	93 663	175 441	250 036	336 782
Závazky	110 852	133 674	154 223	191 432	357 728

Pomocí horizontální analýzy v tabulce 4 jsou porovnány změny jednotlivých položek majetkové struktury podnikatele XYZ v časové posloupnosti. K nejvýznamnější změně došlo u peněžních prostředků v hotovosti, kde se však tato změna očekává a výše peněžních prostředků v hotovosti se neustále mění, neboť se dá konstatovat, že tyto peněžní prostředky jsou využívány každý den. Důležitou skutečností je také to, že u pohledávek došlo v roce 2012 ke snížení o 35 %, avšak u závazků k nárůstu o 87 %.

Tabulka 4: Horizontální analýza majetkové struktury podnikatele XYZ (vlastní zpracování)

	09/10	10/11	11/12
Hmotný majetek	-24 %	-32 %	-47 %
Peněžní prostředky v hotovosti	48 %	62 %	-80 %
Peněžní prostředky na BÚ	47 %	79 %	50 %
Zásoby	17 %	17 %	26 %
Pohledávky	87 %	43 %	35 %
Závazky	15 %	24 %	87 %

5.3.2 Výpočet čistého pracovního kapitálu

Aby mohla být zjištěna finanční situace podnikatele XYZ, je třeba vypočítat rozdílový ukazatel, konkrétně čistý pracovní kapitál, který má významný vliv na platební schopnost podnikatele XYZ. Čistý pracovní kapitál je rozdílem mezi oběžným majetkem a krátkodobými cizími zdroji. V tomto případě jsou začleněny do oběžného majetku položky peněžní prostředky v hotovosti, na BÚ, zásoby a pohledávky.

V tabulce 5 je uveden vývoj ČPK u podnikatele XYZ v jednotlivých letech. Čistý pracovní kapitál ve všech analyzovaných letech nabývá kladných hodnot, což lze hodnotit pozitivně a také to znamená, že závazky podnikatele XYZ jsou nižší než oběžný majetek, který je zdrojem pro splácení těchto závazků. Podnikatel XYZ má tedy dostatečně vysokou finanční rezervu pro krytí neočekávaných závazků. Negativně lze hodnotit pouze klesající tendenci ČPK mezi rokem 2011 a 2012, avšak hodnoty jsou stále kladné, tudíž to zde nehraje až tak velkou roli.

Tabulka 5: Vývoj čistého pracovního kapitálu v Kč (vlastní zpracování)

	2008	2009	2010	2011	2012
ČPK	100 140	189 464	267 858	367 061	349 479

Aby mohla být charakterizována krátkodobá finanční stabilita podnikatele XYZ je proveden výpočet podílu ČPK na oběžném majetku. Optimální hodnota se pohybuje mezi 30-50 %. Hodnoty u podnikatele XYZ v tabulce 6 svědčí sice o vysoké finanční stabilitě, ale také to vypovídá o neefektivním využití finančních prostředků, především jsou zbytečně velké prostředky drženy v zásobách a v pohledávkách.

Tabulka 6: Podíl ČPK na OM (vlastní zpracování)

	2008	2009	2010	2011	2012
Podíl ČPK na OM	47 %	59 %	63 %	66 %	49 %

5.3.3 Analýza likvidity

Pro výpočet likvidity podnikatele XYZ bude použit ukazatel běžné likvidity, který udává, kolikrát pokrývají oběžný majetek¹⁹ závazky analyzovaného podnikatele. Doporučená hodnota ukazatele je v rozmezí 1,5 – 2,5. Jak je vidět z tabulky 7, hodnoty ukazatele běžné likvidity se u podnikatele pohybují v doporučeném rozmezí, až na roky 2010 a 2011 kde je podniková likvidita mírně riziková a také to znamená, že podnikatel disponuje zbytečně velkými zásobami, avšak v roce 2012 dochází ke snížení likvidity a ukazatel nabývá hodnot 2, čímž si podnikatel udržuje hranici schopnosti splácet své závazky.

¹⁹ Oběžná majetek u podnikatele XYZ představují položky peněžní prostředky v hotovosti i na BÚ, zásoby a pohledávky.

Tabulka 7: Vývoj běžné likvidity III. stupně (vlastní zpracování)

	2008	2009	2010	2011	2012
BL	1,9	2,4	2,7	2,9	2

5.3.4 Analýza daní

Zde bude analyzováno, s jakými daněmi se podnikatel ve své činnosti setkává a které musí odvádět jako plátce DPH.

Daň z příjmu fyzických osob

Z hlediska členění daní řadíme tuto daň do přímých daní. Podnikatel daň z příjmů FO odvádí prostřednictvím daňového přiznání za zdaňovací období.²⁰ Na základě přiznání k dani z příjmů fyzických osob je vypočten základ daně, přičemž zde může uplatnit slevy na dani, odčitatelné položky apod. a na základě výpočtu je určena buď daňová povinnost podnikatele XYZ nebo daňový přeplatek, který mu bude příslušným finančním úřadem vrácen. Podnikatel musí vést daňovou evidenci k dani z příjmů.

Daň silniční

Mezi další daň, kterou podnikatel XYZ odvádí, patří silniční daň. Opět podnikatel podává daňové přiznání v podobě přiznání k dani silniční za zdaňovací období kalendářní rok a uvádí se zde registrační značka vozidla, kdy bylo vozidlo poprvé registrováno, počet měsíců (dní) kdy podléhá vozidlo silniční dani, v neposlední řadě nesmí chybět ani konečné vyúčtování daně, kde je zjištěno, zda podnikatel nemá přeplatek na zaplacených zálohách na této dani apod.

Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je nejdůležitější a také nejsložitější nepřímou daní daňového systému v České republice. Tuto daň platí všichni ve většině nakupovaného zboží, avšak odvádět ji musí prodejci. Podnikatel XYZ jako plátce DPH je povinen podávat hlášení prostřednictvím přiznání k dani z přidané hodnoty a to vždy za kalendářní čtvrtletí. Zde má podnikatel různé účetní povinnosti. Kromě vedení evidence k dani z příjmů musí také vést

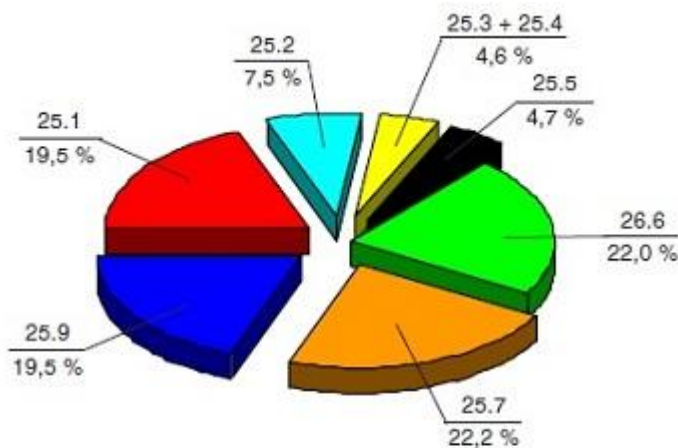
²⁰ Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok.

evidenci pro účely zákona o dani z přidané hodnoty, které mimo jiné obsahují všechny potřebné a zákonem stanovené údaje, které jsou důležité pro stanovení daňové povinnosti.

5.4 Makroanalýza prostředí podnikatele XYZ

Tato kapitola se zabývá makroanalýzou prostředí podnikatele. Je zde rozebrána situace na trhu a také množství a struktura subjektů. Vzhledem k tomu, že podnikatel provozuje více živností, je rozebráno odvětví zámečnictví a nástrojářství a také poskytování technických služeb k ochraně majetku a osob.

Podle ekonomické klasifikace činností Českého statistického úřadu CZ-NACE lze zámečnictví a nástrojářství zařadit do oboru Výroba nožířských výrobků, nástrojů a železářských výrobků (CZ-NACE 25.7). Charakteristickým znakem tohoto oboru je, že podnikatelé musí, mimo značného důrazu na kvalitu výrobků, sledovat u vybraných produktů i módní trendy. Vzhledem ke špatnému přístupu ke zdrojům popisujícím makroekonomickou situaci přímo pro zámečnictví a nástrojářství (CZ-NACE 25.72 – Výroba zámků a kování) je provedena alespoň analýza oboru CZ-NACE 25.7, který patří do odvětví Výroby kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení (CZ-NACE 25).

- 25.1 Výroba konstrukčních kovových výrobků
- 25.2 Výroba radiátorů a kotlů k ústřednímu topení, kovových nádrží a zásobníků
- 25.3 Výroba parních kotlů, kromě kotlů pro ústřední topení
- 25.4 Výroba zbraní a stříeliva
- 25.5 Kování, lisování, ražení, válcování a protlačování kovů; prášková metalurgie
- 25.6 Povrchová úprava a zušlechťování kovů; obrábění
- 25.7 Výroba nožířských výrobků, nástrojů a železářských výrobků
- 25.9 Výroba ostatních kovodělných výrobků

Graf 3: Podíly oborů CZ-NACE 25 na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2009 (Charakteristika odvětví, 2009)

Z grafu vyplývá, že obor Výroba nožířských výrobků, nástrojů a železářských výrobků dosahuje značného podílu v rámci skupiny oborů. Zajímavostí však je, že ve srovnání s CZ-NACE 25.9, kde je tržní podíl téměř srovnatelný, existuje u CZ-NACE 25.7 velký rozdíl v počtu subjektů působících na trhu mezi těmito dvěma odvětvími. Mezi lety 2005 – 2009 působilo v rámci odvětví CZ-NACE 25.9 na českém trhu v průměru takřka 2 000 subjektů, zatímco v odvětví CZ-NACE 25.7 operovalo téměř 20 000 subjektů. Zdůvodnit to lze pravděpodobně tím, že v odvětví CZ-NACE 25.9 lze nalézt převážně větší podnikatelské subjekty s většími obraty, kteří se zaměřují vyšší měrou na strojírenský a automobilový průmysl. Odvětví CZ-NACE 25.7 naopak zaměstnává především živnostníky a méně významné právnické osoby zabývající drobnější výrobou.

Zajímavý je rovněž cenový vývoj v odvětví CZ-NACE 25.7. V důsledku finanční krize zaznamenala některá odvětví v roce 2008 a především pak v roce 2009 odlišný a rozkolísaný cenový vývoj. Avšak odvětví, ve kterém působí analyzovaný podnikatel, vykazovalo stabilní cenový růst v rozmezí 1 – 2 %. Ani tržby nebyly finanční krizí příliš dotčeny a neustále se zvyšovaly, i když tempo růstu se značně zpomalilo. Jiná odvětví skupiny CZ-NACE 25 zaznamenala v tržbách dramatický propad.

Krátký rozbor je proveden také pro činnost poskytování technických služeb k ochraně majetku a osob. Jak již bylo zmíněno dříve, podnikatel je členem Cechu mechanických zámkových systémů (CZMS) ČR a pro svou činnost má zřízenou koncesi. Na základě údajů ze zpravodaje č. 2/2011 CZMS lze zjistit, že tato organizace sdružuje 89 fyzických osob poskytujících technické služby k ochraně majetku a osob. 53 členů (tj. 60 %) má ke své činnosti zřízenou koncesi. Jelikož mezi ně patří i sledovaný podnikatel, je nesporné, že disponuje významnou konkurenční výhodou. V tomto odvětví působí i 19 právnických osob, z nichž 11 má zřízeno koncesi. Kromě subjektů, kteří jsou členy CZMS v České republice v tomto odvětví jistě působí i jiní podnikatelé, ale jejich počet pravděpodobně není vysoký, neboť členství v dané organizaci zajišťuje jejím členům nesporné výhody a prestiž.

6 PRAKTICKÁ APLIKACE DPH U PODNIKATELE XYZ

Tato kapitola se zabývá praktickou aplikací DPH u analyzovaného podnikatele. Nejprve je zde rozebrána finanční situace podnikatele z hlediska obratu a následný vývoj v čase, který poukazuje, jak si podnikatel ve své činnosti vedl. Dále se tato problematika zabývá daňovou evidencí podnikatele XYZ, přičemž pro ukázkou je vypočtena daňová povinnost podnikatele a také základ daně. Tato kapitola se ještě z části věnuje daňovým dokladům, které jsou nedílnou součástí právě vedené daňové evidence podnikatele XYZ.

6.1 Sledování obratu

Každý podnikatelský subjekt, který uskutečňuje ekonomickou činnost, musí sledovat svůj obrat pro účely DPH a v případě, že dojde k překročení, je povinen podat přihlášku do 15 dnů po skončení měsíce, v němž byl překročen stanovený limit a stává se tím plátcem DPH. Stanovený limit obratu je částka 1 000 000 Kč a posuzuje se za nejdéle 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců.²¹

Podnikatel XYZ tuto skutečnost zjistil v listopadu 2007. V následujícím měsíci 10. prosince 2007 podal přihlášku k registraci příslušnému finančnímu úřadu a k 1. 2. 2008 se stal plátcem DPH, přičemž od tohoto dne také vede daňovou evidenci.

6.1.1 Překročení obratu

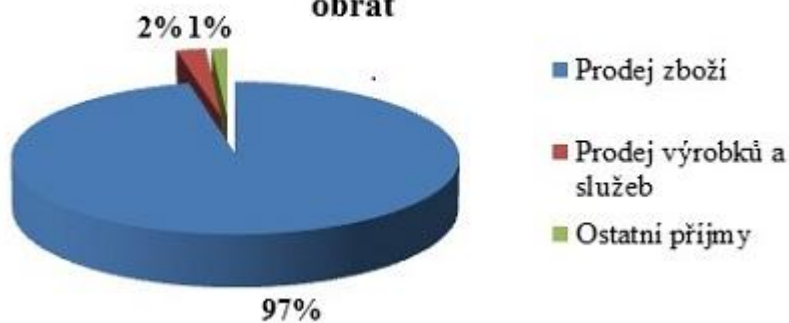
Překročení obratu nad stanovenou částku 1 000 000 Kč bylo zapříčiněno především nárůstem prodeje zboží. Výše jednotlivých položek, které se podílí na překročení obratu jsou uvedeny v následující tabulce 8.

²¹ Blíže kapitola 2.3.2 Plátcí DPH.

Tabulka 8: Druhy příjmů ovlivňující obrat za rok 2012 (vlastní zpracování na základě vnitropodnikové daňové evidence podnikatele XYZ)

Druh příjmů	Částka v Kč
Prodej zboží	1 600 735,40
Prodej výrobků a služeb	38 152,24
Ostatní příjmy	19 905,52
Celkem	1 658 793,16

Procentuální podíl jednotlivých položek tvořící obrat

Graf 4: Podíl jednotlivých položek tvořící obrat (vlastní zpracování na základě vnitropodnikové daňové evidence podnikatele XYZ)

6.1.2 Vývoj obratu

Jak již bylo zmíněno, podnikatel XYZ se stal plátcem daně z přidané hodnoty v roce 2008. Hodnoty obratu za posledních 5 let jsou zobrazeny v tabulce 9 a následně je pro představu zobrazen v grafu 5 vývoj obratu.

Tabulka 9: Hodnoty obratu v posledních letech (vlastní zpracování na základě vnitropodnikové evidence podnikatele XYZ)

Rok	Částka v Kč
2008	1 116 987,32
2009	1 258 885,47
2010	1 411 896,31
2011	1 433 896,25
2012	1 658 793,16

Graf 5: Vývoj obratu (vlastní zpracování na základě vnitropodnikové daňové evidence podnikatele XYZ)

Z předchozího grafu 5 lze vyčíst, jak se obrat u podnikatele meziročně zvyšuje. Od počátku roku 2008 se zvýšil o více než 49 %, což se jeví jako velice pozitivní a lze říci, že jeho podnikání je stále více prosperující. Příčinou je především neustálá inovace, týkající se hlavně nové technologie a také stále rozšiřujícímu se sortimentu výrobků. Podnikatel si je vědom, že veškeré investice do nákupu dražší technologie (např. nejnovější program na výrobu autoklíčů) se mu v dalších letech mnohonásobně vrátí.

6.2 Daňová evidence

Podnikatel XYZ, jak již bylo zmíněno, vede daňovou evidenci. Dušek a Sedláček (2013, s. 10-11) uvádí, že daňová evidence je obdobou jednoduchého účetnictví, avšak méně administrativně náročná a po metodické stránce značně jednodušší. Zachycuje pouze peněžní toky, které bezprostředně souvisejí s podnikáním a stav majetku a závazků

podnikatele na konci každého zdaňovacího období. Daňová evidence také slouží ke zjištění základu daně z příjmů a především poskytuje přehled o stavu a pohybu majetku, tudíž je využitelná pro ekonomické rozhodování.

Pro analyzovaného podnikatele je daňová evidence významná ze dvou hledisek.

1. Evidence příjmů a výdajů

Evidování příjmů a výdajů v pokladně i na bankovním účtu v potřebném členění pro zjištění základu daně z příjmů a zaručení nezbytné návaznosti mezi nimi. Provádí se v deníku příjmů a výdajů, kde se zapisují hospodářské operace vyjadřující příjem nebo výdej a pohyb těchto peněžních prostředků podnikatele XYZ. Podkladem pro tyto záznamy slouží podnikateli daňové doklady.

2. Evidence majetku a závazků sloužící k podnikání

6.2.1 Stanovení daňové povinnosti k DPH

Jelikož je podnikatel XYZ plátcem DPH musí sledovat a evidovat daň na vstupu²² a daň na výstupu.²³ Zároveň musí být zajištěna kontinuita mezi pokladnou, běžným účtem, ale i přijatými a vystavenými fakturami. Pro stanovení daňové povinnosti k DPH u podnikatele se do deníku příjmů a výdajů zapisuje daň z přidané hodnoty v okamžiku, kdy dojde ke skutečnému pohybu peněžních prostředků, proto není rozhodující datum zapsání transakce, ale datum uskutečnění zdanitelného plnění.²⁴

Příklad stanovení daňové povinnosti u podnikatele XYZ

Podnikatel přijal fakturu (F/131) za nákup zboží v ceně 13 900 Kč, bez DPH, přičemž sazba daně činí 21 % a také přijal fakturu (F/156) na nákup materiálu v hodnotě 5 800 Kč, bez DPH, kde se taktéž uplatní sazba daně 21 %.

Naopak podnikatel vystavil fakturu (f/0042) za prodej zboží kde cena bez DPH činí 24 000 Kč a uplatní zde příslušnou sazbu 21 %. Dále vystavil fakturu (f/0056)

²² Daň na vstupu se uplatňuje při nákupu materiálu, zboží, služeb apod.

²³ Daň na výstupu se sleduje při prodeji výrobků, zboží či služeb odběratelům.

²⁴ Blíže kapitola 2.1.1 Daňová povinnost.

na provedené služby v ceně bez DPH 3 600 Kč, kde se uplatní snížená sazba 15 %. Podnikatel provádí výpočet daně „zdola“.²⁵

Tabulka 10: Evidence DPH při vstupu (nákupu) v tuzemsku
(vlastní zpracování na základě vnitropodnikové daňové evidence podnikatele XYZ)

Daňový doklad	Tuzemsko			
	základ		daň	
	15 %	21 %	15%	21 %
F/131		13 900		2 919
F/156		5 800		1 218
Vstup celkem		19 700		4 137

Tabulka 11: Evidence DPH při výstupu (prodeji) v tuzemsku
(vlastní zpracování na základě vnitropodnikové daňové evidence podnikatele XYZ)

Daňový doklad	Tuzemsko			
	základ		daň	
	15 %	21 %	15%	21 %
f/0042		24 000		5 040
f/0056	3 600		540	
Výstup celkem	3 600	24 000	540	5 040

Vyhodnocení daňové povinnosti podnikatele XYZ je rozdílem celkové daně na výstupu 5 580 Kč (5 040 + 540) a celkové daně na vstupu 4 137 Kč. Jelikož DPH na výstupu převyšuje DPH na vstupu o 1 443 Kč, vzniká podnikateli XYZ povinnost doplatit dlužnou daň, a znamená to tedy pro podnikatele daňový závazek v hodnotě právě oněch 1 443 Kč.

6.2.2 Výpočet základu daně

Podnikatel XYZ je povinen přesně rozlišovat, ze kterých příjmů musí státu odvádět daň a které příjmy zdaňovat nemusí.

$$\text{Základ daně} = \text{zdanitelné příjmy} - \text{zdanitelné výdaje}$$

Základ daně podnikatele je zjištěn po odečtení všech daňových výdajů související s podnikatelskou činností od zdanitelných příjmů, taktéž související s podnikatelskou činností. Mezi zdanitelné příjmy je zahrnut prodej zboží, prodej výrobků a služeb, ale také

²⁵ Tento výpočet je podrobně popsán v kapitole 2.6.2 Základ daně z přidané hodnoty.

příjem z podnikání. Mezi nezdanitelné příjmy podnikatel zahrnuje příjem daně z přidané hodnoty, jde o vrácení nadměrného odpočtu DPH, dále peněžní vklad vlastníka, konkrétně osobní prostředky do podnikání.

Mezi daňově odčitatelné výdaje pro podnikatelskou činnost patří nákup materiálu drobného majetku, nákup zboží, provozní režie jako doprava, nájemné, provozní režie. Mezi ne-daňové výdaje je zahrnut nákup dlouhodobého majetku, investice, platba daně z příjmů, platba daně z přidané hodnoty, osobní spotřeba a ostatní výdaje.

Příklad výpočtu základu daně u podnikatele XYZ za rok 2012

Aby mohl být proveden výpočet základu daně u analyzovaného podnikatele, jsou nejprve zobrazeny v tabulce 12 položky zdanitelných příjmů (částky jsou v Kč) a v tabulce 13 položky zdanitelných výdajů (částky jsou v Kč).

Tabulka 12: Zdanitelné příjmy za rok 2012 (vlastní zpracování na základě vnitropodnikové daňové evidence podnikatele XYZ)

Druh zdanitelných příjmů	Částka
Prodej zboží	1 600 735,40
Prodej výrobků a služeb	38 152,24
Ostatní příjmy	19 905,52
Uzávěrkové příjmy	0
Příjmy celkem	1 658 793,16

Tabulka 13: Zdanitelné výdaje za rok 2012 (vlastní zpracování na základě vnitropodnikové daňové evidence podnikatele XYZ)

Druh zdanitelných výdajů	Částka
Nákup materiálu	15 282,74
Nákup zboží	1 250 845,65
Provozní režie	189 033,39
Uzávěrkové výdaje	64 112,54
Výdaje celkem	1 519 274,32

Pro získání výpočtu základu daně se už jen odečtou zdanitelné výdaje od zdanitelných příjmů.

$$\text{Základ daně} = 1\,658\,793,16 - 1\,519\,274,32 = 139\,518,84 \text{ Kč}$$

Podnikatel XYZ hospodařil v roce 2012 velice efektivně a do nového roku 2013 vstoupil se ziskem 139 518, 84 Kč.

6.2.3 Struktura majetku podnikatele XYZ

Struktura majetku podnikatele se skládá z velké části z obchodního majetku, který představuje souhrn majetkových hodnot podnikatele, sloužící k podnikání.

Obchodní majetek

- Hmotný majetek (automobil, vybavení provozovny, stroje).
- Peněžní prostředky v hotovosti.
- Peněžní prostředky na bankovním účtu.
- Zásoby (zboží, materiál).
- Pohledávky včetně poskytnutých úvěrů a půjček.
- Závazky včetně přijatých úvěrů a půjček.

6.3 Daňové doklady

Kontrola, zda podnikatel vykazuje skutečné daňové příjmy a výdaje a jestli zaznamenává skutečný stav majetku a závazků, je možná pouze díky dokladům, proto také musí být daňová evidence podnikatele XYZ doložena průkaznými doklady.

Mezi nejčastější daňové doklady podnikatele patří:

1. přijaté faktury;
2. vydané (vystavené) faktury;
3. příjmové pokladní doklady;
4. výdajové pokladní doklady;
5. bankovní výpisy;
6. paragony – zjednodušené daňové doklady.

7 VYBRANÉ KONKRÉTNÍ PŘÍPADY V OBLASTI DPH

Tato část bakalářské práce se věnuje konkrétním řešeným případům podnikatele XYZ v oblasti DPH. Jsou zde vybrány případy, kdy je rozebráno, jak působí změny DPH na ceny produktů podnikatele, také správné zatřídění a použití příslušné sazby daně. Podnikatel u konkrétního případu musí vyřešit, zda může použít režim přenesení daňové povinnosti a poslední situace se věnuje nespolehlivému plátcí daně.

7.1 Vliv změn DPH na ceny zboží a služeb

Podnikatel XYZ nabízí široké spektrum zboží a služeb, tudíž jakákoliv změna DPH má na něho vliv, avšak ne vždy se to musí projevovat změnou ceny jeho produktů. Podnikatel se doposud snažil, aby ho případná změna zvyšující se sazby DPH příliš nezasahovala a ceny u většiny zboží ponechával nezměněny. Je to zapříčiněno především proto, že podnikatel je ovlivněn chováním konkurence a jestliže konkurence nezdrazí kvůli zvýšené sazbě DPH své ceny, nemůže tak učinit ani podnikatel, jelikož by to pro něho znamenalo možné důsledky v podobě ztráty zákazníků či odběratelů kvůli vyšší ceně než konkurence. V některých případech, kdy působí změny DPH nejenom na podnikatele, ale i na všechny ostatní subjekty na trhu je vyhnutelné řešení navýšení cen u jednotlivých produktů.

7.2 Správné použití sazby daně a následné zatřídění

Podnikatel XYZ se neustále setkává s problémy, kdy se rozhoduje, do jaké sazby zatřídít daně zboží či službu. Při nákupu od svých dodavatelů jakožto plátců daně většinou není těžké rozpoznat, jakou sazbu použít a většinou zde uplatňuje základní sazbu daně, avšak při poskytování služeb má možnost použít i sníženou sazbu. Zde už je důležité rozpoznat, jakou službu či montáž poskytuje a pro koho.

Problém, se kterým se podnikatel již několikrát setkal, bylo při montáži trezoru, kde hlavní roli hrálo to, jestli je trezor součástí věci či nikoliv a použití případné snížené sazby daně bude správné.

7.3 Režim přenesení daňové povinnosti

Dalším konkrétním problémem se kterým se podnikatel XYZ setkal je nesprávné použití režimu přenesení daňové povinnosti.

Odběratel AXA ASSISTANCE CZ, s.r.o. si u podnikatele XYZ objednal službu pro svého klienta, který byl u dané společnosti pojištěný. Měl sjednán produkt DOMÁCÍ ASISTENCE, který mimo jiné zahrnuje:

- výjezd ke klientovi;
- práce na místě do výše maximálně 10 000 Kč včetně DPH;
- drobný materiál (těsnění apod.) do výše maximálně 1 000 Kč včetně DPH (nad 1 000 Kč materiál a náhradní díly hradí klient).

Podnikatel XYZ tuto službu provedl a následně vyfakturoval pojišťovně. Jelikož se domníval, že poskytoval vymezené montážní práce s místem plnění v tuzemsku příjemci plnění (také plátcí daně) výlučně pro jeho ekonomickou činnost, použil zde režim přenesení daňové povinnosti a na fakturu uvedl celkovou částku bez DPH a také aby byly splněny všechny náležitosti daňového dokladu,²⁶ uvedl, že se jedná o přenesení daňové povinnosti podle § 92a zákona o dani z přidané hodnoty, kdy výši daně je povinen doplnit a přiznat plátce, pro kterého je plnění uskutečněno, „Daň odvede zákazník“.²⁷

Pojišťovna však daňový doklad vrátila k opravě, společně s odůvodněním, proč tak učinila. V odůvodnění bylo uvedeno, že podnikatel XYZ použil nesprávný daňový režim, přičemž faktura je sice vystavována na pojišťovnu, avšak služba je poskytována pouze klientovi pojišťovny ne přímo dané pojišťovně. Na režimu vystavené faktury by tedy měla být částka včetně DPH za provedené služby.

Zároveň je zasláno vyjádření příslušného finančního oddělení pojišťovny k problematice fakturace služeb provedených na základě objednávky vystavené pojišťovnou. U stavebních prací, které spadají pod číselné kódy klasifikace CZ-CPA 41 až 43 platné od roku 2008 dle Českého statistického úřadu a tedy u nich nastalo od 1. 1. 2012 přenesení daňové povinnosti na odběratele, za předpokladu, že toto plnění nadále využívá pro svoji ekonomickou činnost. Podnikatel XYZ poskytuje služby přímo klientům této pojišťovny pro jejich soukromé potřeby, proto v tomto případě není příjemce těchto služeb pojišťovna, ale právě

²⁶ Blíže kapitola 2.5.2 Náležitosti daňových dokladů.

²⁷ Blíže k tomuto režimu v kapitole 2.8 Režim přenesení daňové povinnosti.

klienti AXA ASSISTANCE CZ. K přenesení daňové povinnosti dle § 92a ZDPH na AXA ASSISTANCE CZ tedy nedojde.

Podnikatel XYZ se domníval, že byl podle něj jím zvolený způsob fakturace správný, neboť totožnou situaci již řešil s jinou pojišťovnou a ta se nad správností použitého režimu nepozastavila a bez připomínek vystavenou fakturu zaplatila.

7.4 Nespolehlivý plátce

1. 1. 2013 vstoupila v platnost novela zákona o DPH, která mimo jiné nově obsahuje ustanovení v § 106a kde je zaveden institut nespolehlivého plátce DPH a také v § 109, který definuje ručení za nezaplacenou daň.²⁸ Prostřednictvím vyjádření Hospodářské komory České republiky jsou podnikatelé blíže informováni, jak pracovat s institutem nespolehlivého plátce DPH.

Hospodářská komora ve vyjádření také poukazuje na to, že tímto opatřením se stát do jisté míry vzdává odpovědnosti za výběr daně od nespolehlivých plátců DPH a přenáší ji na ostatní podnikatelské subjekty.

Pro podnikatele XYZ to však znamená zvýšenou administrativní zátěž a kromě kontroly obchodního rejstříku a insolvence přibude další institut nespolehlivého plátce. Je to pouze na riziku a uvážení podnikatele, pokud uzavře obchod s některým nespolehlivým plátcem DPH.

²⁸ Blíže k § 106a a § 109 zákona o DPH v kapitole 2.8.3 Nespolehlivý plátce.

8 ANALÝZA PRODUKTŮ VE VZTAHU K DPH

Tato část bakalářské práce je zaměřena na analýzu konkrétních produktů ve vztahu k DPH. Jelikož podnikatel XYZ pro svoji činnost využívá základní i sníženou sazbu daně z přidané hodnoty, budou níže analyzovány produkty uplatňované při prodeji se základní sazbou a bude uveden i příklad poskytované služby se sazbou sníženou. Níže jsou také uvedeny tabulky, kde je zobrazen cenový vývoj jednotlivých produktů a následně rozebráno, co vedlo ke změně cen u těchto produktů, zda bylo důsledkem právně změna sazby DPH nebo to byl jiný důvod.

8.1 Prodej zboží

Podnikatel XYZ nabízí široké spektrum zboží, výrobků či služeb. V následující tabulce je vybráno deset druhů zboží, které podnikatel prodává ve své prodejně a u každého zboží je zobrazen vývoj cen od roku 2009 až do současnosti. U těchto produktů je uplatňována základní sazba daně z přidané hodnoty. Ceny jsou uváděny v Kč včetně DPH.

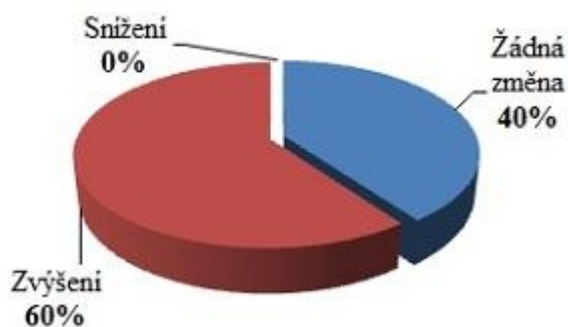
Tabulka 14: Vývoj cen prodávaného zboží, při změně DPH (vlastní zpracování)

Název zboží		2009 (19%)	2010 (20%)	2011 (20%)	2012 (20%)	2013 (21%)
1.	Klíč cylindrický	24	24	24	27	27
2.	Klíč důlkovaný	95	95	95	95	95
3.	Vložka FAB 30/35	125	139	147	159	175
4.	Vložka SIGMA 30/35	990	990	990	990	990
5.	Zámek zadlabávací	129	143	159	176	176
6.	Autoklíč ŠKODA	1 490	1 490	1 490	1 490	1 490
7.	Trezor BTZ 3	5 283	5 391	5 445	5 500	5 500
8.	Kování nerez	480	480	480	480	490
9.	Bezpečnostní dveře	8 671	8 939	9 215	9 500	9 500
10.	Kroužek na klíč	4	4	4	4	4
Celkem		17 301	17 705	18 059	18 431	18 447

I když se základní sazba DPH od roku 2009 postupně zvyšovala, podnikatel XYZ však své ceny kvůli sazbě DPH zvýšil pouze u tří produktů z uvedených deseti. Konkrétně jsou to produkty č. 1. Klíč cylindrický, č. 5. Zámek zadlabávací a produkt č. 8. Kování nerez. Zvýšení ceny u ostatních produktů mělo již jiné příčiny. Na přelomu roku 2008 a 2009 podnikatel investuje do nákupu nového strojního zařízení v hodnotě 45 000 Kč, tato investice sebou přináší i zdražení, přesněji zdražení produktu č. 3 Vložky FAB 30/35 a také

ostatních druhů zboží, které v tabulce výše uvedené nejsou. Podnikatel XYZ se hájí tím, že nákup tohoto nového víceúčelového stroje přináší mnoho dalších možností v oblasti výroby klíčů, zámků vložek, kvalitnější produkty, rozšíření portfolia výrobků, ale také na druhou stranu nepatrné zdražení cen. Další investice, která se odráží v ceně výrobků, ale také přináší další možnosti nabízených nových produktů, byla uskutečněna v roce 2011 v hodnotě 56 000 Kč za program na výrobu autoklíčů. U ostatních cen produktů z tabulky 14, které se postupně zdražovaly, tedy č. 7. Trezor BTZ 3 a č. 9. Bezpečnostní dveře, je důvodem zdražení růst cen dodavatelů. Aby se podnikateli vyplatilo tyto dva výrobky prodávat, musel reagovat na zdražení dodavatelů a postupně své ceny také zvýšit.

Z 10 druhů prodávaných zboží se změna cen týkala 60 % a 40 % zboží podnikatel XYZ prodává za stálou cenu. Procentuální vyjádření lze vidět na následujícím grafu 6.

Graf 6: Procentuální vyjádření změny cen u prodávaného zboží
(vlastní zpracování)

Po sečtení všech deseti prodávaných produktů uvedených v tabulce 14, byl proveden výpočet, o kolik % se v průměru zvýší konečná cena zmíněných druhů zboží v jednotlivých letech. Dle nadcházející tabulky 15 je vidět, že ceny se každoročně zvyšovaly v průměru o dvě procenta, avšak v roce 2013 se ceny zvýšily jen nepatrně a to o 0,09 %. Stalo se tak i proto, že v tomto roce se podnikatel XYZ zatím na výrazné zdražení cen nechystá a zdražil pouze ty produkty, u kterých se projevilo nezbytné zdražení z důvodu změny sazby daně z přidané hodnoty. Podotknul však, že očekává od svých dodavatelů na přelomu května a června zdražení cen, které se bude pohybovat od 4 do 6 %. Na tuto skutečnost byl již upozorněn a konstatoval, že po takovém zdražení dodavatelů, bude muset své ceny zvýšit i on, neboť by to pro něj bylo neúnosné. Proč dodavatelé čekají až do května či června, není příliš zřejmé, avšak jak je vidět, dodavatelé se v žádném případě neřídí změnou

sazby DPH a ceny jsou určovány především vývojem na trhu. Ceny celkem v tabulce 15 jsou uváděny v Kč.

Tabulka 15: Vývoj celkových cen prodáváných produktů (vlastní zpracování)

	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem cena	17 291	17 695	18 049	18 431	18 447
Celkem zvýšení		2,34 %	2,00 %	2,12 %	0,09 %

8.2 Poskytnutí služby

Podnikatel XYZ má možnost dle § 48 zákona o DPH uplatnit při poskytnutí nebo opravy stavebních a montážních prací spojených se změnou dokončené stavby bytového domu, rodinného domu nebo bytu, včetně jejich příslušenství sníženou sazbu daně.²⁹

V další tabulce budou zachyceny dvě poskytované služby podnikatele XYZ, uplatňované ve snížené sazbě DPH. Bude také provedena analýza cen, zda vývoj cen souvisí se změnou sazby daně z přidané hodnoty.

1. Montáž dveří v bytě

U této služby je nutné sečíst cenu dveří, kterou nakupuje od dodavatelů se základní sazbou DPH a cenu montáže dveří v bytě, na kterou uplatňuje sníženou sazbu daně z přidané hodnoty. Po sečtení obou položek se zjistí konečná cena montáže dveří v bytě. Jelikož zde není uveden přesný typ dveří, ceny se mohou nepatrně lišit. Ceny v tabulce 16 jsou uváděny v Kč včetně DPH.

Tabulka 16: Vývoj cen u poskytnutí služby se sníženou sazbou DPH
(vlastní zpracování)

	2009	2010	2011	2012	2013
Dveře	2 900	3 000	3 150	3 250	3 500
Montáž	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Celkem	4 400	4 500	4 650	4 750	5 000

²⁹ Blíže kapitola 2.6.1 Sazby daně z přidané hodnoty.

Jak je vidět, ceny dveří se meziročně zvyšují a důvodem je právě neustále se zvyšující základní sazba daně z přidané hodnoty a tudíž i neustálé zdražování dodavatelů. Co se týče montáže, podnikatel si ponechává jednotnou cenu již od roku 2009 a změna snížené sazby DPH na něj nemá žádný vliv.

2. Montáž zámku v rodinném domě

Tato služba se počítá stejně jako předešlá montáž dveří v bytě. Podnikatel se řídí dle § 48 zákona o DPH a na montáž v rodinném domě uplatní sníženou sazbu DPH a nákup zámku sazbu základní. Opět cena zámku se u jednotlivých typů může lišit. Ceny v tabulce 17 jsou uváděny v Kč včetně DPH.

Tabulka 17: Vývoj cen poskytnuté služby se sníženou sazbou DPH

(vlastní zpracování)

	2009	2010	2011	2012	2013
Zámek	117	125	174	182	189
Montáž	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Celkem	1 617	1 625	1 674	1 682	1 689

O této poskytnuté službě se dá říci, že se chová obdobně jako první poskytovaná služba, montáž dveří v bytě. Cena montáže zůstává stále stejná, avšak cena produktu se opět zvyšovala. Důvodem je nejistota vývoje daně z přidané hodnoty a stále se zvyšující sazba DPH.

8.3 Shrnutí

Jak je z předešlých příkladů vývoje cen některých produktů a služeb zřejmé, má změna DPH vliv na všechny druhy zboží i služeb, avšak jen u některých produktů to znamená případné zdražení. U kterých se změna sazby daně promítne do ceny, se podnikatel rozhoduje individuálně, jelikož ceny jsou vždy pro podnikatele citlivým tématem a odběratelé ani zákazníci nejsou rádi, když ceny za zboží či služby neustále narůstají, proto se také podnikatel nenechává až tak ovlivňovat tímto jednocentním navýšením sazeb, která nastala k 1. 1. 2013 a zatím se na zdražení vlivem změny sazby daně příliš nechystá. Zde samozřejmě čeká, jak se zachovají dodavatelé, jelikož ti jsou také důležitým indikátorem při stanovení cen prodávaného zboží. Podnikatel si však nemůže vybírat mezi širokou škálou dodavatelů, z důvodu neobvyklosti oboru činnosti podnikání má okruh těchto dodavatelů značně omezen. Na základě zkušeností podnikatele, jsou právě dodavatelé největším

faktorem při zvyšování cen jeho produktů, přičemž podotýká, že dalším velkým faktorem, který ovlivňuje ceny zboží a služeb je neustálé investování do nových technologií, aby stále udržoval krok před konkurencí. Zde musí také upravit ceny některých produktů, aby se mu případná investice v dalších letech vrátila. Vnik nových technologií, programů a strojů má pro podnikatele velmi významnou roli, z hlediska vývoje jeho podnikatelské činnosti.

9 DOPORUČENÍ

Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, na podnikatele působí řada faktorů, která je rozhodující pro vývoj jeho cen. Jedním z faktorů je právě neustále se měnící sazby DPH a zde si podnikatel nemůže být zcela jist výhledem do budoucna a připravit se na to, že sazby DPH zůstanou nějakou dobu nezměněny. Proto při jakékoliv změně DPH se rozhoduje, u produktů individuálně zda nastane zdražení o to dané procento zvýšení DPH. Z hlediska doporučení je tuto situaci těžké hodnotit, avšak za důležitost lze považovat, zda podnikatel při navýšení jen některých druhů zboží či služeb nedoplácí vzniklý rozdíl u ostatních nezdražených produktů ze svých peněžních prostředků. Není to zcela správné, ale musí se také zohlednit veškeré skutečnosti, ke kterým v jeho podnikání dochází. Jestli by neexistovala nějaká lepší možnost k vyřešení situace v oblasti vývoje cen.

Dalším faktorem, který na podnikatele působí, jsou dodavatelé, kteří jsou také ovlivňováni změnou daně z přidané hodnoty a tato změna se někdy až negativně odráží ve zdražení cen jejich zboží. Tato skutečnost je dána i tím, že dodavatelé své ceny u některých produktů nezvýší pouze o to jedno procento navýšení sazby daně ale rovnou o 3-4 %. V případě takového zdražení některých produktů u dodavatelů je tato situace pro podnikatele neúnosná a své ceny zde proto musí podle toho upravit. Aby se mohlo stanovit případné doporučení, je důležité si uvědomit, jaké má podnikatel možnosti z hlediska výběru dodavatelů. Jak bylo zmíněno již v předchozí kapitole, jeho možnosti jsou značně omezené. Pokud by opravdu došlo k plánovanému navýšení cen dodavatelů o více jak 3 %, bylo by doporučením pro podnikatele zvýšit ceny také o tuto hodnotu. V případě, že by podnikatel své ceny po takovém zdražení dodavatelů nezvýšil, v konečném důsledku by na některých produktech prodělával, avšak je to zcela na uvážení analyzovaného podnikatele.

Dle autorky je jedno z dalších rizik, které provází podnikatele XYZ při uplatňování DPH, použití správné sazby daně z přidané hodnoty a následné zařazení zboží, popřípadě poskytnuté služby do základní či snížené sazby daně pro danou situaci. Jelikož existují výjimky, které stanovuje zákon o DPH pro posuzování jednotlivých zboží a služeb musí si podnikatel XYZ neustále kontrolovat, do jaké sazby daně produkty zařadit. Důležitými aspekty pro správný výběr použití sazby daně jsou rozpoznání příjemce, zda se chová jako plátce daně či nikoliv a také je důležité stanovit kde je daná služba či montáž poskytována. Může to být rodinný dům, byt či firma. Pro podnikatele to znamená značně zvýšenou administrativu. Doporučením, které by mohlo vyřešit situaci komplikovaných a případů

správného začleňování zboží či služby do příslušné sazby je najmout si daňového poradce, který by tyto situace za podnikatele XYZ řešil. Otázkou se však stává, zda by to pro podnikatele nebylo finančně náročné.

Co se týče poskytování služeb, odlišnost u podnikatele XYZ se stává u případů, kdy poskytuje stavební nebo montážní práce spojené například s opravou dveří, zámků apod. u bytového, rodinného domu či bytu, kde má možnost uplatnit sníženou sazbu DPH.³⁰ V této souvislosti lze doporučit, aby se podnikatel XYZ těmto problémům vyhnul, především dobré prostudování daňových zákonů. Existují však i nestandardní situace, kdy si opravdu není zcela jistý ohledně správnosti použití zvolené sazby DPH, se v tomto případě stává doporučením, aby se podnikatel obrátil na příslušný finanční úřad. V případě, že by zde nedostal odpovědi jak nestandardní situaci řešit je doporučením se posléze obrátit na GFŘ ČR.³¹

Pro podnikatele XYZ by bylo největším zjednodušením stávající podnikatelské situace sjednocení sazeb na plánovaných 17,5 %. Došlo by k redukci administrativních záležitostí, ubylo by také komplikovaných případů, kdy je důležité se rozhodnout, do jaké sazby příslušný produkt zařadit.

Jelikož podnikatele doprovází při jeho činnosti podnikání také posuzování správnosti použitého režimu na daňových dokladech, měl by zde neustále sledovat daňové zákony, které se zabývají touto problematikou. Zákon o DPH sice ukládá pravidla pro používání režimu přenesení daňové povinnosti, dle kterých se podnikatel XYZ musí řídit, avšak existují i případy, kdy není zcela jasné, jaký režim může podnikatel použít, viz kapitola 7.3 Režim přenesení daňové povinnosti, kde je blíže rozebrán konkrétní případ řešený podnikatelem XYZ. V této situaci mu nezbyvá nic jiného, než špatný daňový doklad opravit a vystavit znovu. Aby podnikatel předcházel těmto komplikacím, by bylo doporučením pro případ, že v budoucnu nastane obdobná situace, ověřit si například na příslušném finančním úřadě, než je faktura vystavena, že použitý režim na této faktuře je správný.

Dalším konkrétním řešeným případem analyzovaného podnikatele byl vznik nového institutu nespolehlivého plátce DPH. I když podnikatel tuto skutečnost zatím nemusel řešit,

³⁰ Blíže § 48 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

³¹ GFŘ ČR – Generální finanční ředitelství České republiky.

protože všichni jeho dodavatelé nevystupují jako nespolehlivý plátcí DPH, doporučením se stává neustálé sledování daňové problematiky, především proto, že stále častěji dochází k novelizaci zákona o dani z přidané hodnoty a pro podnikatele v České republice znalost zákonů neomlouvá, tudíž je třeba sledovat oblast daní jako například vznik této nové instituce nespolehlivého plátce, neméně významné změny sazeb daně z přidané hodnoty, ale i ostatní politické změny, tedy jaké novinky se chystají pro nadcházející roky, kde se chystá zdražení a také oblast živnostenského zákona.

Mezi obecná doporučení, která by byla pro podnikatele jistě přínosem lze zařadit zaměření se na marketing. Jelikož se podnikatel XYZ vyskytuje v méně lukrativním podnikatelském prostředí, měl by se více věnovat své propagaci, což zahrnuje například zvýšené investice do reklamy nebo vstup na další trhy, což mu stále více umožňuje rozšiřující se portfolio výrobků a služeb. Dalšími nezbytnými kroky vedoucí k upevnění jeho pozice na trhu je neustálé vzdělávání v příslušném odvětví a odlišení od konkurence. Jelikož je podnikatel členem hospodářské organizace CZMS otevírají se pro něho stále větší možnosti v oblasti vzdělávání, získávání nových kontaktů a také propagaci svého jména.

Podnikatel XYZ by se měl také věnovat dění na trhu, sledovat změny cen vstupních materiálů a doporučením v tomto případě je, aby si podnikatel kontroloval, zda nedochází k rozšiřování možných nových dodavatelů a zda není na trhu dodavatel s výhodnějšími podmínkami. Samozřejmě si podnikatel musí ověřit věrohodnost případných dodavatelů, vyskytující se nově na trhu. Avšak zde se předpokládá, že podnikatel má již s dodavatelem upevněn velice dobrý vztah a je málo pravděpodobné, že by podnikatel XYZ své dodavatele v budoucnu měnil.

ZÁVĚR

Hlavním cílem bakalářské práce bylo analyzovat dopady změn sazby DPH na konkrétního podnikatele a na základě zjištěných výsledků navrhnout doporučení ke zlepšení stávajícího stavu.

V teoretické části byly popsány na základě literárních pramenů nejdůležitější pojmy daňové soustavy České republiky, kde byly vysvětleny základní pojmy, funkce daní, třídění daní, později byla také podrobně rozebrána problematika daně z přidané hodnoty. Další oddíl v teoretické části se zabýval živností, jejich následné rozdělení, podmínky, které musí být splněny při vyřizování živnostenského oprávnění.

V praktické části je zmíněna současná situace v oblasti daně z přidané hodnoty s následnou ukázkou, jak se vyvíjely sazby daně z přidané hodnoty za posledních 5 let. V další fázi praktické části byl představen podnikatel XYZ a následně byly rozebrány živnostenská oprávnění, jež vlastní. Pro představu jaké jsou silné a slabé stránky podnikatele byla sestavena SWOT analýza a také finanční analýza se zaměřením na daně, kde byly vypočteny jen základní ukazatele finanční analýzy. Aby bylo možné zjistit, v jaké situaci se podnikatel vyskytuje na trhu, byla provedena makroanalýza prostředí analyzovaného podnikatele, přičemž další část pojednávala o praktické aplikaci DPH u tohoto podnikatele a ukázkou se stal výpočet daňové povinnosti podnikatele XYZ. Cílem bakalářské práce bylo také řešit konkrétní případy, které se vyskytují u podnikatele XYZ. Aby bylo možné stanovit, co ovlivňuje vývoj cen jeho produktů, byla provedena analýza cen prodávaného zboží a služeb, které podnikatel nabízí. Na konci bylo připomenuto krátké shrnutí.

Na základě provedených analýz problematiky daně z přidané hodnoty bylo zjištěno, že pro podnikatele uplatňování daně z přidané hodnoty je činnost značně administrativně náročná a přináší sebou časovou zátěž, která však nepřispívá k efektivnosti jeho podnikání. Také bylo stanoveno, že novelizace zákona o DPH je příliš častá a podnikatel tak musí neustále zavádět nové procesy při sledování své daňové povinnosti.

V závěru byla navržena doporučení a opatření, která by mohla zlepšit stávající situaci podnikatele XYZ nebo eliminovat možný dopad při nesprávném uplatňování daně z přidané hodnoty.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

- DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2013*. 10. vyd. Praha: Grada, 2013, 131 s. ISBN 978-80-247-4624-1.
- FOJTÍKOVÁ, Jarmila. *Daňový systém*. 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008, 137 s. ISBN 978-802-1046-870.
- GALOČÍK, Svatopluk a Oto PAIKERT. *DPH 2013*. Praha: Grada, 2013, 336 s. ISBN 978-80-247-4626-5.
- HAVEL, Tomáš, 2012. *Meritum Daň z přidané hodnoty 2012*. Praha: Wolters Kluwer, 2012, 168 s. ISBN 978-80-7357-731-5.
- KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 4. vyd. Praha: ASPI, 2006, 279 s. ISBN 80-735-7205-2.
- KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie: úvod do problematiky*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2009, 120 s. ISBN 978-80-7357-423-9.
- PILÁTOVÁ, Jana. *Daňová evidence: komplexní řešení problematiky daňové evidence pro OSVČ : daň z přidané hodnoty, daň silniční, daň z nemovitostí, sociální pojištění, zdravotní pojištění*. 6. vyd. Olomouc: Anag, 2010, 320 s. ISBN 978-80-7263-586-3.
- SVAZ ÚČETNÍCH. *Daně I. Doplněné a přepracované vydání*. Praha: Bilance, 2000, 284 s. ISBN 80-86371-04-2.
- ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. *Zakládáme a provozujeme živnost: podnikání podle živnostenského zákona*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2007, 210 s. ISBN 978-802-5117-354.
- VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2010*. 10. vyd. Praha: 1. VOX, 2010, 356 s. ISBN 978-80-86324-86-9.
- VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11. vyd. Praha: 1. VOX, 2012, 368 s. ISBN 978-80-87480-05-2.
- VANČUROVÁ, Alena, Václav BONĚK. *Správa daní pro ekonomy*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2011, 154 s. ISBN 978-80-7357-701-8.
- VYBÍHAL, Václav. *Daně I. Studijní text*. Výstup projektu „Vzdělávání v oblasti účetnictví a daní“ OP VK CZ.1.07/2.2.00/07.0050 spolufinancovaný Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky. 2010. 134 s.

Elektronické zdroje

CHARAKTERISTIKA ODVĚTVÍ. *CZ-NACE 25* [online]. © 2009 [cit. 2013-05-11].

Dostupné z:

http://www.businessinfo.cz/files/archiv/dokumenty/panorama_metal_2010.pdf

CZMS. *O CZMS* [online]. © 2012 [cit. 2013-05-11]. Dostupné z: <http://cmzs.cz/O-CMZS>

ČESKO. Nařízení vlády č. 278/2008. In: *Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností. 2008.* Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/obsahove-naplne-zivnosti-remeslnych-4898.html>

ČESKO. Zákon č. 235/2004. In: *Sb., o dani z přidané hodnoty. 2013_a.* Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dph/>

ČESKO. Zákon č. 455/19991. In: *Sb., o živnostenském podnikání. 2013_b.* Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zivnost/>

ČT24. *Česká televize* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-11]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/200611-s-vyssi-dph-i-bez-ni-cr-prezije-horsi-je-odkladani-reforem/>

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY. *Česku chybí jasný výhled na delší období* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-11]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/analyzy-a-komentare/c1-59600940-cesku-chybi-jasny-vyhled-na-delsi-obdobi-vlada-pritom-chysta-dalsi-danove-zmeny>

JAK ZALOŽIT ŽIVNOST. *Podmínky pro založení živnosti* [online]. © 2011 [cit. 2013-05-11]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Zalozeni-zivnosti/jak-zalozit-zivnost-podminky-pro-zalozeni-zivnosti.html>

LIDOVKY. *Neviditelný pes* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-11]. Dostupné z: http://neviditelnypes.lidovky.cz/ekonomika-otazniky-nad-stavem-rozpoctu-za-prvni-ctvrtleti-p4e-p_ekonomika.asp?c=A130415_110535_p_ekonomika_wag

RRA - regionální rozvojová agentura. *Průvodce žen podnikáním* [online]. © 2012 [cit. 2013-05-11]. Dostupné z: http://www.rra.cz/rra/zeny_pod/page/page001.htm

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BÚ	Bankovní účet
BL	Běžná likvidita
CZMS	Cech mechanických zámkových systémů ČR
ČPK	Čistý pracovní kapitál
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty.
FO	Fyzické osoby
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
EU	Evropská unie
ZDPH	Zákon o dani z přidané hodnoty

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Rozdělení daní v ČR (Fojtíková, 2008, s. 17).....	18
Obrázek 2: Druhy plnění z hlediska DPH (Vančurová, Láchová, 2012, s. 269).....	22
Obrázek 3: Vzájemný vztah daňových subjektů k DPH (Vančurová, Láchová, 2012, s. 271)	23
Obrázek 4: Postup vyřizování živnostenského oprávnění (RRA, 2012)	32
Obrázek 5: Dělení živností (vlastní zpracování).....	33
Obrázek 6: Ukázka zjednodušeného daňového dokladu podnikatele XYZ	53

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Přehled vývoje sazeb DPH (ČT24, 2013)	28
Tabulka 2: SWOT analýza podnikatele XYZ (vlastní zpracování)	40
Tabulka 3: Majetková struktura podnikatele XYZ v Kč (vlastní zpracování)	41
Tabulka 4: Horizontální analýza majetkové struktury podnikatele XYZ (vlastní zpracování)	41
Tabulka 5: Vývoj čistého pracovního kapitálu v Kč (vlastní zpracování)	42
Tabulka 6: Podíl ČPK na OM (vlastní zpracování)	42
Tabulka 7: Vývoj běžné likvidity III. stupně (vlastní zpracování)	43
Tabulka 8: Druhy příjmů ovlivňující obrat za rok 2012 (vlastní zpracování na základě vnitropodnikové daňové evidence podnikatele XYZ)	47
Tabulka 9: Hodnoty obratu v posledních letech (vlastní zpracování na základě vnitropodnikové evidence podnikatele XYZ)	48
Tabulka 10: Evidence DPH při vstupu (nákupu) v tuzemsku (vlastní zpracování na základě vnitropodnikové daňové evidence podnikatele XYZ)	50
Tabulka 11: Evidence DPH při výstupu (prodeji) v tuzemsku (vlastní zpracování na základě vnitropodnikové daňové evidence podnikatele XYZ)	50
Tabulka 12: Zdanitelné příjmy za rok 2012 (vlastní zpracování na základě vnitropodnikové daňové evidence podnikatele XYZ)	51
Tabulka 13: Zdanitelné výdaje za rok 2012 (vlastní zpracování na základě vnitropodnikové daňové evidence podnikatele XYZ)	51
Tabulka 14: Vývoj cen prodávaného zboží, při změně DPH (vlastní zpracování)	57
Tabulka 15: Vývoj celkových cen prodávaných produktů (vlastní zpracování)	59
Tabulka 16: Vývoj cen u poskytnutí služby se sníženou sazbou DPH (vlastní zpracování)	59
Tabulka 17: Vývoj cen poskytnuté služby se sníženou sazbou DPH (vlastní zpracování)	60

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Struktura příjmů státního rozpočtu (Vančurová, Láchová, 2010, s. 52)	13
Graf 2: Vývoj základní a snížené sazby DPH (Lidovky, 2013)	36
Graf 3: Podíly oborů CZ-NACE 25 na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2009 (Charakteristika odvětví, 2009)	44
Graf 4: Podíl jednotlivých položek tvořící obrat (vlastní zpracování na základě vnitropodnikové daňové evidence podnikatele XYZ).....	47
Graf 5: Vývoj obratu (vlastní zpracování na základě vnitropodnikové daňové evidence podnikatele XYZ).....	48
Graf 6: Procentuální vyjádření změny cen u prodávaného zboží (vlastní zpracování)	58